

AVIOLIITTOLEIRILTÄ PALIKOITA PARISUHTEEN ARKEEN

Kirsi-Mari Hardy

Opinnäytetyö
Maaliskuu 2012

Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU
JAMK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tekijä(t) HARDY, Kirsi-Mari	Julkaisun laji Opinnäytetyö	Päivämäärä 08.03.2012
	Sivumäärä 44+5	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus () saakka	Verkojulkaisulupa myönnetty (X)
Työn nimi Avoliittoleiriltä palikoita parisuhteen arkeen		
Koulutusohjelma Sosiaaliala		
Työn ohjaaja(t) RÖNKÄ, Anna		
Toimeksiantaja(t) Suomen Vapaakirkko		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyössä tutkittiin avoliittoleirin merkitystä parisuhteen arjessa. Kaksivaiheinen kyselytutkimus toteutettiin Suomen Vapaakirkon järjestämällä avoliittoleirillä kesällä 2011 ja neljä kuukautta leirin jälkeen. Tutkimuksessa tarkasteltiin, millaista muutosta parisuhdetyytyväisyydessä ja parisuhteen hoitamisessa oli tapahtunut avoliittoleirin jälkeen. Tutkimuksessa tarkasteltiin myös avoliittoleiriltä saatujen työkalujen merkitystä parisuhteen arjessa. Läpi koko opinnäytetyön kulkeekin vahva arjen näkökulma. Avoliittoleirit nähdään usein kriisiparien viimeisenä vaihtoehtona. Tällä työllä haluttiin nostaa avoliittoleirin merkitystä kriisien ennaltaehkäisijänä. Tutkimus tarjoaa kehittämisedotuksia avoliittoleirin kehittämiseen sekä tukee kolmannen sektorin parisuhde- ja avoliittotyötä.</p> <p>Pääosin kvantitatiivinen kyselylomake koostui aiemmissa tutkimuksissa käytetyistä ja hyväksi todetuista kysymyksistä ja mittareista. Kvantitatiivista kyselylomaketta täydentämässä olivat kvalitatiiviset avoimet kysymykset. Ensimmäiseen kyselyyn vastasi 38 henkilöä. Toiseen kyselyyn vastasi 61 % ensimmäiseen kyselyyn vastanneista. Tutkimuksessa selvisi, että 70 % vastaajista kertoi parisuhdetyytyväisyyden lisääntyneen avoliittoleirin jälkeen. Parisuhteen hoitamisen välineiksi nimettiin yhteinen aika, tunteiden ilmaisu ja kommunikaatio. Avoliittoleiri nähtiin edelleen hyödylliseksi neljä kuukautta leirin jälkeen. Avoliittoleiriltä saatiin työkaluja parisuhteen arkeen.</p> <p>Kartoitettaessa parisuhteen ylläpitämistä toisen kerran havaittiin naisten hoitavan parisuhdettaan ahkerammin kuin aiemmin. Tutkimuksessani havaitsin, kuinka hoitaminen ja parisuhdetyytyväisyys kietoutuivat vastauksissa yhteen: onnea toivat samat asiat, joilla suhdetta hoidettiin. Avoliittoleiri nähtiin itsessään työkaluksi hoitaa parisuhdetta.</p>		
Avainsanat (asiasanat) avoliitto, parisuhde, avoliittotyö, parisuhteen hoitaminen, parisuhteen ylläpito		
Muut tiedot		

Author(s) HARDY, Kirsi-Mari	Type of publication Bachelor's Thesis	Date 08.03.2012
	Pages 44+5	Language Finnish
	Confidential () Until	Permission for web publication (X)
Title The building blocks for everyday marriage life from a marriage course		
Degree Programme Bachelor of Social Services		
Tutor(s) RÖNKÄ, Anna		
Assigned by Free Church Finland		
<p>Abstract</p> <p>This Bachelor thesis examined the impact of a marriage course upon everyday life within a marriage relationship. A two-stage survey was undertaken, firstly in the Free Church Finland's Marriage Course (summer 2011), then again four months after the course. The purpose was to investigate whether the level of relationship satisfaction had altered as a result of the course, and whether any change was subsequently maintained. The survey focused on the kinds of skills that the participants had gained from the course and how these were being used in day-to-day life. Marriage courses are often seen as the last resort for couples experiencing a crisis. However, this thesis viewed marriage courses as having a significant role in crisis prevention. The aim of the study was to provide development proposals for the marriage courses and to support the marital and couples' counseling work carried out by the third sector.</p> <p>The mainly quantitative questionnaire was composed of questions and meters used and proven in previous studies. The quantitative questionnaire was complemented with a few qualitative, open questions. 38 participants answered the first survey, and 61 % of these responded to the second survey. 70% of the participants reported that their relationship satisfaction had improved after the course. The respondents named spending time together, keeping open lines of communication and the expression of feelings as the tools for taking care of the relationship. The second survey found that the skills developed on the course were still being employed in real-life situations.</p> <p>When taking care of the relationship was addressed in the second survey, there was a statistically significant difference between the men's and women's responses, with women admitting to having learned more from the course. One further observation made on the basis of the study was how the themes of nurturing the relationship and marital satisfaction were intertwined in the responses. It was also observed that attending the course was in itself considered a form of nurturing a marital relationship.</p>		
Keywords marriage, relationship, marriage counseling, relationship maintenance, nurturing a relationship		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	6
2	KESKEISET KÄSITTEET	7
2.1	Parisuhteen kehitys	7
2.2	Parisuhdeonnan avaimia	10
2.3	Parisuhteen hoitaminen	12
3	PARISUHDETYÖ SUOMESSA	16
3.1	Parisuhdetyön toteuttajat	16
3.2	Parisuhteen palikat -hanke.....	16
3.3	Suomen vapaakirkon avioliittotyö.....	18
4	TUTKIMUKSEN TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	19
5	TUTKIMUKSEN KULKU	20
5.1	Avioliittoleiri	20
5.2	Osallistujat	21
5.3	Tutkimusmenetelmänä esitestattu kyselylomake.....	22
5.4	Aineiston analysointi	24
6	TULOKSET	25
6.1	Parisuhde avioliittoleirin alussa.....	25
6.1.1	Parisuhdetyytyväisyys ja läheisyys	25
6.1.2	Parisuhteen ylläpitäminen	27
6.2	Parisuhde avioliittoleirin jälkeen	28
6.2.1	Parisuhdetyytyväisyys ja läheisyys	28

6.2.2	Parisuhteen ylläpitäminen	30
6.2.3	Parisuhteen hoitaminen	30
6.2.4	Parisuhteen onnen avaimet	32
6.2.5	Avioliittoleirin hyödyllisyys ja merkitys arjessa	33
7	POHDINTA.....	35
7.1	Ajatuksia päätuloksista	35
7.2	Tutkimuksen luotettavuus ja pätevyys.....	38
7.3	Jatkotutkimustarpeet	40
	LÄHTEET.....	42
	LIITTEET.....	45
	Liite 1. Ensimmäinen kyselylomake	45
	Liite 2. Toinen kyselylomake	47
	TAULUKOT	
	Taulukko 1. Parisuhteen ylläpito ennen leiriä.....	27
	Taulukko 2. Parisuhteen ylläpito leirin jälkeen	30
	KUVIOT	
	Kuvio 1. Palikkatalo	17
	Kuvio 2. Parisuhteen läheisyyttä mittaava kuvaaja	25

1 JOHDANTO

Parisuhteen käsitys on laajentunut. Edelleen puhutaan kuitenkin kahden ihmisen välisestä suhteesta. Parisuhde on kiintymyssuhde, johon kuuluu kahden ihmisen välinen seksuaalinen kanssakäyminen. Avioliitto on kokenut väljähtymisen avioliittojen yleistyessä. Ensiavioitumisen ikä onkin noussut yli kolmeenkymmeneen. Puolet solmituista avioliitoista päättyy eroon.

Suomessa tehtävä parisuhdetyö on keskittynyt hyvin paljon korjaavaan parisuhdetyöhön. Avioliittoleirit- ja kurssit nähdään kriisiparien viimeisenä vaihtoehtona, vaikka lyhyellä kurssilla muutos saadaan vasta käyntiin. Tällä opinnäytetyölläni haluaisin nostaa avioliittoleirien merkitystä myös suhteen kriisien ennaltaehkäisijänä. Avioliittoleirille voisi mennä ikään kuin suhteen vuosihuoltoon. Suomessa parisuhdetyötä tehdään monella saralla. Tällä työllä halusin nostaa kolmannen sektorin toimijoiden arvoa. Leirejä ja kursseja pyöritetään pitkälle vapaaehtoisvoimin. Toiminnan kehittäminen on myös heidän haasteensa.

Opinnäytetyöni käsittelee avioliittoleirin merkitystä parisuhteen arjessa. Opinnäytetyöni kyselytutkimukseen osallistujat kävivät kesällä 2011 viiden päivän mittaisen avioliittoleirin. Leirille osallistui monen ikäisiä ihmisiä. Toisilla takana oli monen kymmenen vuoden avioliitto, toiset olivat olleet naimisissa muutamia kuukausia. Kaikkien parisuhde oli eri vaiheessa. Haluan tarkastella, palveleeko yksi leiri kaikkia osallistujapareja. Pohdin myös ottaako se huomioon parien erilaiset elämäntilanteet.

Asiantuntijoiden mukaan suhteen hoitamiseen tulisi panostaa myös arjen keskellä. Tässä työssäni on vahva arjen näkökulma. Suhdetta hoitavat asiat eivät aina ole suuria tekoja vaan toisen huomioimista arjessa. Tutkimukseni tarkoituksena on tarkastella leiriläisten kokemuksia parisuhteestaan avioliittoleirille tultaessa ja neljä kuukautta sen jälkeen. Tarkoituksena on tutkia, tapahtuiko parisuhteen hoitamisessa muutosta avioliittoleirin jälkeen. Jokaisella parilla on omat suhdettaan lujittavat ominaisuudet, mutta onko mahdollista löytää yleisiä ikuisen onnen avaimia? Parisuhde on yhteinen matka ja se kehittyy vuosien myötä. Vanha sananlasku: ”ihminen hioo ihmistä”, on varmasti totta parisuhteessa.

Tutkimuksessani korostuu ihmisten oma kokemus avioliittoleirin hyödystä. Osallistujien oma ääni tuo muuten kvantitatiiviseen työhöni kvalitatiivisen, laadullisen puolen, joka tukee ja täydentää kvantitatiivista tutkimusta. Avioliittoleiri voi toimia levähdyspaikkana. Se voi olla kiihdytyskaista, jolla laitetaan asioita eteenpäin tai se voi olla kääntöpaikka, josta lähdetään korjaamaan vikaan mennyttä. Jokaisella osallistujalla on omat käsityksensä siitä kuinka leiri on vaikuttanut heidän suhteeseen panostamiseen.

2 KESKEISET KÄSITTEET

2.1 Parisuhteen kehitys

Väestöliitto (2011) muistuttaa, ettei parisuhde ole satua, joka jatkuu samanlaisena ikuisesti. Jokainen parisuhde etenee kehitysvaiheittain. Vaiheet kestävät kuukausista vuosiin. Ne eivät ole aina suoraviivaisia tai peräkkäisiä, eivätkä puoliset kulje niihin aina yhtä matkaa. Johonkin kehitysvaiheeseen voidaan jumiutua. Ranssi-Matikainen (2009, 15) pohtii rakastumisen tunteen katoamisen olevan enemmän sääntö kuin poikkeus. Suhteen eteen ja arjen rakentamiseen on silloin ryhdyttävä tekemään töitä.

Ainakin meillä länsimaissa parisuhdetta ei yleensä aloiteta pakosta käsin vaan parisuhde alkaa kiinnostumisen ja hullaantumisen kautta. Pukkala (2006, 48) väittää rakkausprosessin etenevän samankaltaisesti kaikilla ihmisillä, vaikka elämme eri kulttuureissa. Hän kuitenkin myöntää rakkauden kokemisen olevan subjektiivista. Tällä voidaan selittää miksi meistä länsimaisista tuntuu käsittämättömältä, että pakkoa-violiitossakin voi olla rakkautta. Rakastumisen jakson on sanottu kestävän suhteen ensimmäiset vuodet. Väestöliitto (2011) kutsuu tätä vaihetta rakastumisen vaiheeksi.

Ranssi-Matikaisen mukaan parisuhteen ensimmäisessä vaiheessa eletään ikään kuin symbioosissa. Puolison koetaan usein täyttävän kaikki tarpeet. Ranssi-Matikaisen mukaan toinen tuntuu jopa täydelliseltä. (2009,17.) Määtällä on näkemys, että rakas-

tumisen vaiheessa yksilö näkee puolison ominaisuudet ominaan. Hänen mukaansa kyse on jopa tunteiden omimisesta. (Määttä 1995, 25.) Biologiassa symbioosi tarkoittaaakin eliöiden hyödyntävän tätä keskinäistä riippuvuussuhdetta. (Nurmi, Rekiaro, Rekiaro & Sorjanen 2004). Pukkala väittää rakastumisvaiheessa ihmisen taantuvan. On totta, että pariskunnan kieli saattaa muistuttaa lapsen jokeltelua. Symbioosin vaiheessa pariskunta haluaa kokea läheisyyttä. Läheisyyden kaipuuta täydentävät mielikuvat, ajatukset ja unelmat. (Pukkala 2006, 51.) Nykypäivänä ihmiset muuttavat saman katon alle ennen avioitumista. Halu muuttaa nopeasti yhteen voi kummuta tarpeesta tuntea läheisyyttä. Symbioosivaiheessa koetaan hienoja tunteita: hyväksyntää, rakkautta, kunnioitusta. Kuitenkaan täydellinen riippuvuus ei voi jatkua koko parisuhteen ajan, vaikka läheisyyden kokemisen tulee kulkea matkassa. (Ranssi-Matikainen 2009, 17.)

Toista vaihetta siivittääkin kokemus siitä, että toinen on erilainen tai kauempana kuin ennen. Tässä vaiheessa saattaa väkisinkin nousta pintaan ahdistusta ja jopa pelkoa. Nämä tunteet kävivät ilmi myös Pukkalan pitkän parisuhteen tutkimuksessa. (Pukkala 2006, 112). Erilaisuuden kokeminen voi sattua elämän ruuhkavuosiin tai tilanteeseen, jossa puoliset elävät eri elämäntilanteissa kuten toisen opiskellessa. Erilaisuuden tajuamisen vaiheen kautta siirrytään ristiriitavaiheeseen. Ristiriitavaiheessa rakkaus syvenee, mutta kuitenkin etsitään omia rajoja. Tähän vaiheeseen saattaa sisältyä valtataistelua. Neljättä vaihetta kutsutaan vetäytymisen vaiheeksi, jolloin etsitään omaa itseä kiivaasti. Tämä vaihe on usein parisuhdetta hajottava vaihe, ellei muisteta toista osapuolta. Vaihe on tärkeä, mutta sen aikana voidaan myös satuttaa. (Ranssi-Matikainen 2009, 18.) Pukkalan (2006) mukaan tätä vaihetta voidaan kutsua myös kriisivaiheeksi, jossa molempien todellinen luonne tulee esiin. Väestöliiton (2011) mukaan tämä itsenäistymisvaihe tulee mahdolliseksi, jos molemmat ovat kuitenkin sitoutuneet suhteeseen.

Tunnesuhteen kaksi viimeistä vaihetta ovat sovinto ja kumppanuus. Sovinto-vaiheessa toisen heikkoudet eivät ole enää suhteen tiellä. Puolisot hakeutuvat toisensa läheisyyteen. Voidaan sanoa, että tässä vaiheessa toiselta ei odoteta liikoja. Vuorovaikutuksen parannuttua puoliset löytävät kumppanuuden vaiheen, jolloin ollaan kiinnostuneita toisen tarpeista. Puolisot kokevat olevansa yksilöitä, mutta silti

yhdenvertaisia kumppaneita. (Ranssi-Matikainen 2009, 19–20.) Väestöliiton (2011) mukaan tämä on rakkausvaihe, jossa puolison on myös rakastettava itseään ennen kuin voi kunnioittaa toista. Pukkalan (2006, 113) tutkimuksissa kävi ilmi, että romanttisen rakkauden jälkeen rakkautta on pitänyt opetella arjessa.

Kun parisuhde tulee julki ja kun pari alkaa nähdä yhdessä sukulaisia ja ystäviä, on suhteesta muodostunut sosiaalinen instituutio. Tällöin suhteeseen alkaa kohdistua muualta rooliodotuksia. (Kontula 2009, 19.) Uskaltaisin väittää, että tänä päivänä noihin rooliodotuksiin sisältyy yhteen muuttaminen ja myöhemmin avioituminen sekä lasten hankkiminen. Myös Kontula (2009, 19) uskoo odotusten liittyvän perheen perustamiseen. Kuitenkaan ei ole vallan tavatonta lykätä lasten hankintaa myöhemmäksi. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 1982 ensiavioituneiden keski-ikä oli 25 vuotta. Myös ensisynnyttäjien keski-ikä oli lähempänä 26 ikävuotta. Vuonna 2009 ensisynnyttäjän keski-ikä nousi yli 28 ikävuoden. Ensimmäinen avioliitto solmittiin vuonna 2009 keskimäärin vasta 30 ikävuoden jälkeen. Tilastoja tarkasteltaessa vuoden 1995 jälkeen avioliiton solmimisen keski-ikä on ollut tasaisesti nousussa. Tilastojen valossa avioliitto solmitaan keskimäärin vasta ensimmäisen lapsen syntymän jälkeen. (Tilastokeskus 2011.)

Perheen erilaiset vaiheet vaikuttavat koko parisuhteeseen ja tuovat mukanaan uusia haasteita. Puolisoiden tulee irtautua vanhemmistaan ja muodostaa oma perhe. Vanhemmuus tuo perheeseen uuden haasteen; puolisona olemisen lisäksi pitäisi osata olla vanhempi. Joskus vanhemmuus voi imaista puolison niin, että hän unohtaa olevansa myös vaimo tai mies, ei vain äiti tai isä. Antikaisen (1994) mukaan vanhempia pitäisi tukea juuri tähän: olemaan molempia. Elämän ruuhkavuosina parisuhteen hoitoon ei arkisten kiireiden takia välttämättä jää aikaa. Lasten muuttaessa kotoa vanhemmat joutuvat usein kohtaamaan jälleen toisensa. Vuosia kiireen alle painetut ongelmat saattavat nousta tässä ”tyhjän pesän” -kriisissä pintaan. Eläkkeelle siirtyminen laittaa puoliset organisoimaan elämänsä uudelleen. Pukkala lainasi tutkimuksessaan Kalickia (2004), jonka mukaan uusien roolien aiheuttama hämmennys ja odotukset heikentävät parisuhdetta. (Pukkala, 2006, 112). Pukkala (2006, 132) on todennut kriisien olevan jopa ratkaisevia tekijöitä eri kehitysvaiheiden välillä.

2.2 Parisuhdeonnen avaimia

Kontulan (2009, 12) mukaan ennen avioliitosta pidettiin kiinni kunnian, lasten ja toimeentulon takia. Hän esittää väitteen, että nykyään länsimaissa parisuhdetta pitää koossa vain tunne. FINSEX- tutkimuksesta, joka tehtiin vuosina 1970, 1992, 1999 ja 2007, käy ilmi, että 1970-luvulla parisuhteet olivat onnettomampia kuin 1990-luvulla ja 2000-luvulla. Tämä selittyy Kontulan mukaan avioerojen määrällä: enää onnettomassa suhteessa ei haluta pysyä kiinni. (Kontula 2009.) Vuonna 2008 Suomessa solmittiin 31 014 ja vuonna 2009 29 836 avioliittoa. Avioliittojen määrän sanotaan olevan nousussa huolimatta laskusta vuodesta 2008 vuoteen 2009. Vuonna 2008 avioeroon päätyi 13 471 avioliittoa, mikä kertoo avioerojen noususta. (Tilastokeskus 2009.) Vuonna 2004 avioliitto kesti keskimäärin 11,3 vuotta (Pukkala 2006, 220).

Kontulan (2009) tekemästä perhebarometrista käy ilmi, että suhteen aloittavat ovat usein jo valmiiksi onnellisia ja heillä on hyvä itsetunto. Tämä viittaa siihen, että yksilöllä tulee olla perusonni, jolloin hänen ei tarvitse hakea puolisoa pohjatonta onnensa täyttäjää. Kontula on tutkinut pitkäaikaista merkitykselliseksi koettua elämää, onnen pysyvää olotilaa eikä ohikiitävää hetkeä. (Kontula 2009, 58.) Parisuhdetta on tutkittu paljon enemmän onnettomuuden kuin onnellisuuden näkökulmasta. Kuitenkin nykyajan individualismin nousussa yksilö voi laittaa omat tunteensa ja tarpeensa suhteen ja toisen tarpeiden edelle. Kun yksilön tarpeita korostetaan, voi se johtaa parisuhteen sitoutumisen väljähtymiseen. (Airikka 2003,13). Tunnesuhteen symbioosivaiheessa pariskunnat kokevat tunteiden roihuamista, mutta ne laimenevat vuosien myötä. Parisuhteen ylläpitäminen vaatii työtä, mutta onko kuitenkin mahdollista löytää suhteen koossa pysyviä tekijöitä, jotka olisivat yleisiä kaikille? Arjanteen (2007, 10) mukaan rakkaussuhteessa onkin tarkoitus havitella onnellisuutta.

Perhebarometrissa (2009) käy ilmi uskollisuuden olevan suhteen onnellisuuden perusta. Parisuhteen onnellisuuden avaintekijöihin kuuluu luottamus kumppania kohtaan. Määttän mukaan kestävä parisuhteen peruspilari on sitoutuminen. Määttän mukaan tarvitaan rakenteellista sitoutumista, mikä ei perustu vain tunteeseen. Rakenteelliseen sitoutumiseen liittyy parisuhteen institutionaaliseen puoleen, jolloin siihen kohdistuu rooliodotuksia myös ulkoapäin. Sitoutuminen ei saisi siis olla vain

tunteisiin tai ulkopuolelta saneltuun pakkoon perustuvaa. (Määttä 2000, 68.) Sitoutuminen on henkilökohtaisen päätöksen tekemistä: ”tahdon” sanomista joka päivä. Arjanne (2007, 20) sanoo: ”parisuhde ei ole uskon asia”. Pukkala (2006) on tarkastellut väitöskirjassaan kestäviä avioliittoja. Yhdeksi kategoriaksi hän on nimennyt ”yhdessä pysymisen päätöstekijät”. Päätös sisältää sitoutumisen suhteen hoitamiseen. Juuri tätä sitoutumisen päätöstä tarvitaan kun siirrytään tunnesuhteen symbioosivaiheesta eteenpäin.

Kontula (2009, 131) nostaa keskeiseksi onnen avaimiksi vuorovaikutustaidot. Vuorovaikutustaidot sisältävät kommunikaatiotaidot ja ristiriitojen ratkaisutaitoja. Laajasti ymmärrettynä siihen voidaan liittää myös avoimuus, lämpö, kuuntelemisen taito ja toisen tarpeiden huomioon ottaminen. (Pukkala 2006, 119). Riidelläkin voi rakentavasti. Tätä käsitystä vahvistaa Pukkala, jonka mukaan riitatilanteissa vihollisen pitäisi olla riita, ei toinen puoliso. Malisen ja hänen kollegoidensa tutkimuksessa kävi ilmi, että pienten lasten vanhemmat riitelevät eniten kotitöiden jakamisesta, seksuaalisesta kanssakäymisestä, vapaa-ajan vietosta ja henkilökohtaisista tarpeista sekä rahasioista. (Malinen, Härmä, Sevön & Kinnunen 2005). Arjanteen (2007, 35) mukaan rakkauden viisi suurinta vihollista on valhe, valta, viha, vangitseminen ja vastuuttomuus.

Parisuhteessa on kyettävä ilmaisemaan erilaisia tunteita. Pukkalan (2006) tutkimuksessa kävi ilmi avoimen ilmaisun sekä aktiivisen ja hyväksyvän kuuntelemisen tärkeys. Hänen mukaansa tunteiden ilmaisu vaatii rohkeutta, jolloin suhteen pohjana pitää olla luottamus. Hänen mukaansa se kuinka osaamme ilmaista tunteitamme pohjaa myös omiin perhemuistoihimme siitä, kuinka meidän on lapsuudenkodissa sallittu ilmaisevan tunteita. (Pukkala 2006.) Malisen ja Sevönin (2009, 229) mukaan osa parisuhteen huolenpitoa on toisen tunteiden ja mielipiteiden huomioon ottaminen. Kontulankin (2009, 132) mukaan huolenpito heijastaa tyytyväisyyttä parisuhteessa. Määttän mukaan yksi peruspilareista on toisen ilahduttaminen. Rakkauden tulisi näkyä sanojen lisäksi myös teoissa. Hänen mukaansa rakkauden teot heijastavat tunteita. Rakkauden teot ovat hyvän laittamista kiertoon. (Määttä 2006, 48–49.)

Kontula on nostanut yhdeksi keskeiseksi onnen avaimeksi puolisoita tyydyttävän seksuaalielämän. Hänen mukaansa parisuhdeonnea on jopa vaikeaa saavuttaa ilman tyydyttävää seksielämää. Kuitenkin sen mikä on tyydyttävää, pariskunta määrittelee itse. (Kontula 2009, 132.) Pukkalan (2006) tutkimuksissa ilmeni seksuaalisuuden vaihtuvuus eri elämäntilanteissa. Tutkimuksissa kävi ilmi, että seksuaalisuuden toteuttaminen parisuhteessa vaatii molempia osapuolia. Kuitenkin Pukkala havaitsi tutkimuksessaan naisten ja miesten seksuaalisten tarpeiden eroavaisuuden; miehet puhuivat enemmän aktin tarpeesta, kun taas naiset kaipasivat läheisyyttä. Seksuaalisuus koettiin parisuhdetta yhdistävänä tekijänä sekä arjen energiasaattorina. Pukkala korostaa seksuaalisuuden kaksisuuntaisuutta:

”Seksuaalisuus toimii paremmin, jos henkinen yhteys on kunnossa, ja toisinaan fyysinen läheisyys auttaa puolisoita kohtaamaan toisensa syvemmällä psyykkisellä tasolla.” (Pukkala 2006, 140.)

Edellä mainitut onnen avaimet tai parisuhteen peruspilareiksikin nimitetyt asiat eivät synny itsestään vaan niiden eteen on tehtävä työtä. Kuten parisuhdekaan eivät nämkään tekijät säily samanlaisena. Kontula (2009, 125) toteaaakin osuvasti; parisuhdeonnea ei tule vain löytää, vaan sitä pitää myös osata säilyttää ja kehittää. Parisuhteeseen tulee sijoittaa arjen keskellä

2.3 Parisuhteen hoitaminen

Nykyään on trendikästä satsata itsestä huolehtimiseen ja hoitamiseen. Myös parisuhdetta tulisi hoitaa. Parisuhteen hoitamisen tulisi olla jatkuvaa arkista ylläpitoa. Parisuhteen hoitamisessa on paljon painotettu lähinnä kriisityötä tai korjaavaa työtä. Tärkeää olisi korostaa parisuhteen hoitamisen ennaltaehkäisevää vaikutusta. Englanninkielinen termi ”maintenance” sisältää käännettynä juuri molempien käsitteiden hoitamisen ja ylläpidon lisäksi käsitteen huoltamisesta. (Karjalainen 2010,6, Malinen 2011, 20). Voitaisiin siis puhua hoitavasta ylläpidosta.

Malisen ja Sevönin (2009) mukaan parisuhteen hoitaminen on määritelty viidellä, kansainsälisestikin tutkitulla tavalla. Hoitaminen on parisuhteen *olemassaolon säilyt-*

tämistä. Tällä pyritään jatkuvuuteen estämällä eroaminen. Parisuhteen hoito on tietyn *olotilan ylläpitämistä*. Hoitamisen käsite sisältää myös parisuhteen *säilyttämisen laadukkaana*. Laatua parisuhteeseen tuo esimerkiksi arjessa tehdyt pienet teot. Joskus parisuhteen hoito sisältää parisuhteen *korjaamista* (in repair). Parisuhteen hoitaminen on myös oman *reagointikyvyn muuttamista* sitä vaativissa tilanteissa. (Malinen & Sevón 2009, 154–155, Auvinen & Punkka 2008, 2-3.)

Auvisen ja Punkkan mukaan ihmiset pyrkivät pitämään suhteensa samanlaisena kolmella kansainvälisesti tutkitulla tavalla. Näitä tapoja kutsutaan välttelemisstrategiaksi (avoidance), tasapainostrategiaksi (balance) ja avoimuusstrategiaksi (directness). Välttelemisstrategiaa käyttävä pyrkii jättämään toisen halun muuttaa suhdetta huomiotta. Tasapainostrategian omaava pyrkii pitämään suhteen hoitamisen vakiona. Avoimuusstrategian omaksunut uskaltaa ilmaista oman mielipiteen suhteen laadusta, jotta suhde pysyisi samana. (Auvinen & Punkka 2008, 7, Malinen ym. 2010, 119.) Milan ja Kay Yerkovich vievät ajattelua niin pitkälle, että puhuvat rakastamisen tyylistä. He käyttävät myös välttelemisen termiä. Välttelijä ei halua kohdata todellista ongelmaa. Yerkovichien mukaan välttelijä ei halua kohdata toisen mutta ei myöskään omia tunteitaan. Tämä on esteenä suhteen hoitamiselle, sillä välttelijä vähättelee konflikteja. (Yerkovich & Yerkovich 2006, 55–58.)

Edellä mainittuja strategioita on kansainvälisissä tutkimuksissa laajennettu viiteen luokitukseen: avoimuus (openness), tehtävien jakaminen (sharing tasks), sosiaaliset suhteet (social network), myönteisyys (positivity) ja vakuuttelu (assurances). Tässä luokituksessa avoin puoliso kannustaa myös toista kertomaan epäkohdista. Tehtävien jakamisessa korostuu juuri suhteen hoitaminen arjessa. Myönteisyys on osa vuorovaikutustaitoja ja vakuuttelu liitetään tulevaisuuteen ja sitä kautta myös sitoutumiseen ja uskollisuuteen. Nämä olivat myös osa aiemmin mainittuja onnen avaimia. (Malinen ym. 2010, 119.)

Tutkimukset parisuhteen hoitamisesta perustuvat lähinnä kansainvälisiin tutkimuksiin. Suhteen hoitamiseen kiinnostuneet tutkimukset lisääntyivät 1980-luvulta lähtien. (Malinen, Rönkä, Auvinen & Punkka 2010, 117–119.) Suomessa parisuhteen hoitamisen tapoja pikkulapsiperheissä kartoitettiin Paletti-tutkimuksessa. Siinä ilmeni,

että sekä naisilla että miehillä tavat hoitaa parisuhdetta olivat hyvin käytännönläheisiä. Naiset hoitivat suhdetta esimerkiksi huolehtimalla yhteisistä tehtävistä ja miehet taas eniten hallitsemalla ristiriitoja. Paletti-tutkimuksessa sekä Malisen väitöskirjassa ilmeni, että naiset hoitavat suhdettaan enemmän kuin miehet. (Malinen & Sevón 2009, Malinen 2011.)

Avioliitto- ja perheasiantuntija Gary Chapmanin mukaan naisten ja miesten tavat hoitaa parisuhdetta eroavat toisistaan, sillä naiset ja miehet puhuvat usein eri rakkauden kieliä. Usein mies ja nainen osoittavat rakkauttaan omalla rakkauden kielellään, mikä ei välttämättä ole sama kuin puolison rakkauden kieli. Tästä voi seurata, ettei puoliso välttämättä huomaa kumppaninsa panostusta suhteeseen. Chapmanin mukaan avain toisen ymmärtämiseen ja sitä kautta parisuhteen hoitamiseen on eri rakkauden kielten ymmärtäminen. Hänen mukaansa on olemassa viisi rakkauden kieltä, joilla osoitamme rakkauttamme puolisoa kohtaan. Nämä kielet ovat vahvistavat sanat, palvelevat teot, laatuaika, lahjat ja fyysinen kosketus. Gary Chapman on opiskellut antropologiaa ja kasvatustiedettä. Hän on kirjoittanut useita parisuhteeseen liittyviä kirjoja, jonka lisäksi hän luennoi aiheesta ympäri Yhdysvaltoja. (Chapman 2010, 10., Chapman n.d..)

Kansainväliset tutkimukset ovat perustuneet siihen, että parisuhteen hoitaminen on tiedostettua toimintaa. Kaisa Malinen on tutkinut väitöskirjassaan parisuhdetta pikkulapsiperheissä. Kuten kansainväliset tutkimuslähteet, myös hänen tutkimuksissaan kävi ilmi rutiininomaisuus suhteen hoitamisessa. Parisuhdetta voidaan hoitaa tietoisin strategioin tai tiedostamattomin rutiinein. (Malinen 2011, 20–23.) Canaryn ja Staffordin mukaan pariskunnat eivät välttämättä huomaa rutiineiden toimivuutta ennen kuin kyseenalaistavat sen. (Canary & Stafford 2007, 11). Malisen tutkimuksessa näkyi, että arkiset usein tiedostamattomat teot liimaavat parisuhdetta kuitenkin yhteen ja näin hoitavat parisuhdetta. (Malinen 2011, 20–23.)

Kun arki astuu peliin, parisuhde joutuu koetukselle. (Pukkala 2006, 48). Tällöin on hyvä olla tietoinen arjen vaikutuksesta parisuhteeseen. Jos suhteen hoitaminen ei synny itsestään, sille on otettava aikaa arjen keskellä. Pukkalan (2006, 142) tutkimuksessa taas ilmeni, että ajan antaminen toiselle oli suhteen hoitamista. Arjen pienet teot

voidaan oppia, jolloin niistä voi syntyä suhdetta ylläpitävä luonnollinen osa, kuten Malisen tutkimuksessa kävi ilmi. (Malinen 2011,16). Suhteen kehittyminen vaatii suhteen hoitamista (Airikka 2003, 14). Kuten jo aikaisemmin ilmeni, parisuhde vaatii sitoutumista ja myös parisuhteen hoitaminen liittyy kiinteästi sitoutumiseen. (Malinen & Sevón 2009).

Varsinais-Suomen lastensuojelunkuntayhtymän kehittämä parisuhteen roolikartta tarjoaa hieman erilaisen näkökulman suhteen hoitamiseen. Roolikartan kehittäjien mukaan parisuhteessa on erilaisia rooleja: kumppani, rakastaja, suhteen vaalija, rajojen kunnioittaja ja arjen sankari. Näitä kaikkia rooleja tulisi hoitaa, jotta joku niistä ei saisi ylivaltaa suhteessa. Parisuhde tarvitsee toimiakseen näitä kaikkia rooleja. Kumppaniroolia vahvistetaan hoitamalla luottamussuhdetta ja kokemalla turvallisuuden tunnetta. Seksuaalisuus on rakastajan roolin perusta. Suhteen vaalijan tunnusomaisia piirteitä on kuunteleminen, tunteista kertominen, anteeksiantaminen- ja pyytäminen. Rajojen antamisella tarkoitetaan juuri yleisimmän riidan aiheen ehkäisijää: oman tilan antamista. Arjen sankari on kotitöiden jakamista ja arjen haasteisiin vastaamista. Arjen sankarin haasteita on tasapainottelu vanhempana ja puolisona olemisen välillä. (Airikka 2003.)

Parisuhteen hoitaminen liittyy kiinteästi parisuhdetyytyväisyyteen. Auvisen ja Punkkan mukaan parisuhteen hoitamisella pyritäänkin siihen, että molemmat osapuolet voivat hyvin. Tyytyväisyys koetaan usein suhteessa siihen, kuinka paljon itse on panostanut suhteeseen. (Auvinen & Punkka 2008, 10–11.) Parien on todettu olevan tyytyväisempiä kuin parisuhdetta hoidetaan paljon. (Auvinen & Punkka 2008, Malinen 2011). Asiaa voidaan katsoa myös toisesta suunnasta: tyytyväiset parit hoitavat suhdettaan enemmän. Punkkan ja Auvisen mukaan naiset hoitavat suhdettaan enemmän ollessaan tyytyväisiä parisuhteeseensa. (Auvinen & Punkka 2008, 11.) Ranssi-Matikaisen mukaan kyse onkin rakkauspankista; sen ollessa puolisoilla täynnä, on siitä helpompi ammentaa myös toiselle. (Ranssi-Matikainen 2009,7).

3 PARISUHDETYÖ SUOMESSA

3.1 Parisuhdetyön toteuttajat

Parisuhdetyötä tehdään Suomessa monella eri sektorilla: kunnallisella puolella ja kolmannella sektorilla sekä täysin vapaaehtoisvoimin. Kunnallisella puolella parisuhdetyötä tehdään ennaltaehkäisevän perhetyön puitteissa. Tästä hyvänä esimerkkinä on jo raskausaikana alkava äitiysneuvola, jonka aikana pyritään tukemaan myös parisuhdetta. Kaupunkien sosiaali- ja terveystoimen alaisuudessa olevista perheneuvoloista saa apua myös parisuhteeseen liittyviin pulmiin, vaikkakin perheneuvolat ovat keskittyneet lapsiin ja vanhemmuuden tukemiseen. (Pukkala 2006, 67.)

Kirkon perheasiain neuvottelukeskuksessa tehdään parisuhdetyötä. Perheasianneuvottelu keskuksen kaikista käynneistä 66 % on parisuhteen pulmiin liittyviä tapaamisia. (Mts. 67). Valtionkirkon lisäksi parisuhdetyötä tehdään pitkälle vapaaehtoisvoimin monissa pienemmissä kirkkokunnissa ympäri maata.

Seurakuntien lisäksi Suomessa toimii useita järjestöjä, jotka tekevät parisuhdetyötä. Seurakuntien lisäksi nämä järjestöt järjestävät parisuhdeleirejä-, tapahtumia ja kursseja. Näiden toimijoiden kattojärjestöksi voisi nimittää Kataja ry:tä. Kataja ry kokoaa maassamme toimivaa parisuhtetyötä ja kouluttaa parisuhtetyössä työskenteleviä. Sen lisäksi Kataja ry järjestää omia parisuhdekursseja- ja luentoja. Kataja ry kehittää Suomessa tehtävää parisuhdetyötä uusin ideoin ja menetemin. Kataja ry:llä on laajat nettisivut, joista löytyy tietoa niin pareille kuin parisuhdepulmia työssään kohtaaville. (Kataja ry 2007.)

3.2 Parisuhteen palikat -hanke

Parisuhteen palikat on työväline aviopari- ja parisuhdetyöhön. Sen kehittäminen alkoi Oulussa vuonna 2006 Kotiinpäin-projektissa. Palikoiden kehittämistyötä on jatkettu kirkon perheasiain toimikunnassa. Parisuhteen palikat -työryhmässä istuu henkilöitä useista eri seurakunnista. Taustalla on siis yhteiskristillinen näkemys. (Kirkkohallitus n.d.)

Tarkoituksena oli luoda konkreettinen välinen, jolla voi opettaa parisuhteesta. Marjamuusa Hämäläisen mukaan *“parisuhde ei ole muodoton möykky.”* Työryhmä määritteli palikat omaan työhönsä ja kokemukseen pohjautuen. Palikoiden tausta ei ole sinänsä missään teoriassa. Parisuhteen palikat auttavat nimeämään parisuhteen osa-alueita. Nämä osa-alueet ovat myös yhteydessä toisiinsa. (Hämäläinen 2011.) Parisuhteen palikat -hanke tavoittelee myös laajempaa näkyvyyttä mediassa, jolloin parisuhteen hoitamisen kynnyks voisi madaltua. He tavoittelevat parisuhdetyölle lisää resursseja, niin järjestöissä kuin kunnan taholla. He uskovat ihmisten sitoutumisen parisuhteeseen vähentävän myös avioeroja. Parisuhdetaidot voivat olla osa kansalaistaitoa ja näin toimia rakkauden sekä uskollisuuden vaalijoina. (Kirkkohallitus n.d.)

Kuvio 1. Palikkatalo

Eriväriset palikat muodostavat talon. Parisuhteen palikat talon pohjana on *sitoutuminen*. Sitoutuminen on avioliiton perusta, jonka pohjalle on helppo alkaa rakentaa suhdetta. Sitoutuminen on tahtomista. Ensimmäinen kerros muodostuu *seksuaalisuudesta, tunteista ja riidoista*. Seksuaalisuudessa on kyse hellyydestä, intohimosta sekä huumorista. Seksuaalisuus nähdään parisuhdetta yhteen sitovana voimana. Työryhmän mukaan tunteiden tunnistaminen ja niistä puhuminen ovat avaimia toisen ymmärtämiseen. Riita-palikka on haluttu ottaa mukaan, sillä riidat ovat parisuhteeseen kuuluva osa. Riidatkin tulee kohdata ja selvittää. Toista kerroksesta löytyvät *teot*

ja sanat. Sanoihin sisältyy puhumisen lisäksi myös toisen kuuntelu. Teoilla on haluttu nostaa esiin arjen valintoja, joilla on rakentava vaikutus parisuhteeseen. Toisessa kerroksesta löytyy myös tyhjä, valkoinen palikka. Työryhmä halusi jättää yhden palikat tyhjäksi, minkä jokainen voi nimetä itse. Pariskunta, jolla on lapsia, sijoittavaa usein lapset tähän palikkaan. Yläpalkin muodostaa *luottamus ja anteeksianto*. Luottamus edellyttää toisen kunnioittamista ja uskollisuutta toista kohtaan. Anteeksianto tarkoittaa myös anteeksipyytämistä ja anteeksiuskomista; sitä että uskoo saaneensa anteeksi. Talonharjan muodostaa *rakkaus*. Sen kolme kärkeä kuvaa puolisoita ja Jumalaa. Rakkaus yltää kaikkiin talon muihin palasiin. (Kirkkohallitus. n.d.)

Kirkkohallituksen Parisuhteen palikat -hankkeen sivulta löytyy luentomateriaaleja alustuksiin ja opetuksiin. Palikoita voi käyttää keskusteluissa ja ryhmätilanteissa. Jokainen pariskunta voi nimetä myös omat palikkansa. Parisuhteen palikat soveltuu avioliitto- ja parisuhdetyöhön. Työryhmä kehittää palikoita edelleen. Sitä on laajennuttu myös vanhemmuuteen ja seurusteleville pareille. (Kirkkohallitus. n.d.)

3.3 Suomen vapaakirkon avioliittotyö

Suomen Vapaakirkon avioliitto- ja perhetyöstä vastaa perhetyöryhmä, jonka Vapaakirkon hallitus nimeää vuodeksi kerrallaan. Tämä valtakunnallisesti koottu ryhmä koordinoi ja organisoii avioliitto- ja perhetyötä ympäri Suomen. Vapaakirkko kouluttaa vapaaehtoisia perheohjaajia kahden vuoden mittaisessa koulutuksessa vastaamaan paikallisseurakuntien avioliitto- ja perhetyöstä. Koulutettuja perheohjaajia on tällä hetkellä yli kuusikymmentä. Avioliittotyötä tehdään Vapaakirkossa myös muiden asiasta kiinnostuneiden vapaaehtoisten voimin. (Suomen vapaakirkko n.d..)

Vapaakirkon avioliittoleirit pohjaavat Raamattuun, mutta ne eivät ole luonteeltaan julistavia. Käytännössä leireille osallistujat tietävät avioliittotyön perustan ja hengellisyys näkyy leirillä rukouksin ja lauluin. Opetuksessa ei ole saarnaavaa otetta. Vapaakirkko näkee avioliittotyön parisuhteen rikastuttamisena. Rikastuttamisen lisäksi Vapaakirkossa tehdään kihlaparityötä, jossa pareja varustetaan avioliittoon. Yhteiskunnan muutoksen myötä Vapaakirkko haluaa olla vastaamassa vanhemmuuden kasvatushaasteisiin ja uusioperheiden kysymyksiin. Vapaakirkko järjestää vuosittain pie-

nempiä avioliittoleirejä ja -tapahtumia ympäri Suomen. Vapaakirkon leirikeskuksessa Vesangan Kiponniemessä järjestetään joka vuosi yksi viiden päivän ”Avioliiton työkalupakki” -nimellä kulkeva avioliittoleiri. (Suomen Vapaakirkko n.d..)

4 TUTKIMUKSEN TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tutkimukseni tarkoituksena on tarkastella osallistujien kokemuksia kesällä 2011 Suomen Vapaakirkon järjestämältä avioliittoleiriltä. Tarkastelen parisuhteen tilaa leirille tultaessa ja neljä kuukautta leirin jälkeen. Tutkimuksessani haluan korostaa arjen näkökulmaa. Kantaako avioliittoleirillä opittu ja koettu myös normaalissa arjessa? Avioliittoleirille tullaan erilaisista olosuhteista ja elämäntilanteista. Voiko siis yksi leiri palvella jokaista osallistujaa pariskuntaa?

Avioliittoleirin aikana pariskunnalla on mahdollisuus päivittää suhdettaan. Viikon aikana suhteen vaaliminen on ikään kuin helpompaa; ollaanhan leirillä täysihoidossa ja lastenhoito on järjestetty. Tutkimuksessani haluan tarkastella parisuhdetyytyväisyyttä, hoitamista ja läheisyyttä leirin alussa ja neljä kuukautta leirin jälkeen. Kokivatko pariskunnat, että leiri vaikutti heidän arkeensa? Alkoivatko pariskunnat kiinnittää huomiota suhteen hoitamiseen?

Suomessa on tutkittu avioliiton onnellisuutta. Leirillä pysähdytään miettimään parisuhteen ulottuvuuksia. Leirillä tarjotaan rakennuspalikoita omalle liitolle. Voisiko näitä palikoita siis sanoa onnen avaimiksi? Ennen kaikkea haluan tutkia, löysivätkö pariskunnat leiriltä avioliiton onnen avaimia. Ovatko leiriltä saadut työkalut edelleen käytössä?

Tällä tutkimuksellani pyrin löytämään myös avioliittotyölle kehittämisvinkkejä. Monen pienen toimijan haasteena onkin, kuinka kehittää avioliittotyötä. Tässä tutkimuksessani tarkastelen, mitkä asiat jäivät elämään avioliiton arjessa. Tarjoan leiriläisille mahdollisuuden kertoa, mitä he olisivat vielä halunneet kuulla avioliittoleireillä.

Tutkimuskysymykseni ovat seuraavat:

1. Millaisena osallistuja kokivat parisuhteensa leirin alussa ja neljä kuukautta leirin jälkeen?
2. Tapahtuiko parisuhteen hoitamisessa muutosta leirin jälkeen?
3. Mikä on leiriltä saatujen työkalujen merkitys arjessa?
4. Miten avioliittoleiriä voisi kehittää?

5 TUTKIMUKSEN KULKU

5.1 Avioliittoleiri

Toteutin opinnäytetyötäni viiden päivän mittaisella avioliittoleirillä. Avioliittoleirin tarkoituksena on pysähtyä miettimään oman parisuhteen tilaa ja millaisia rakennuspalikoita siihen kaipaisi tällä hetkellä. (Ikonen 2011). Leirin ohjelma koostui aamu- ja iltapäiväluennoista, joiden aikana lapsille oli järjestetty omaa ohjelmaa. Luennot sisälsivät alustuksen jostain tietystä teemasta. Avioliittoleirille, jolle osallistuin, teemojen aiheet nousivat Parisuhteen palikoista. Alustuksen jälkeen parit pääsivät keskustelemaan kahdestaan. Keskustelun apuna saattoi olla pieniä tehtäviä tai apukysymyksiä. Ohjelma sisälsi myös ryhmäkeskusteluja. Ryhmät oli pyritty muodostamaan niin, että jokaisessa ryhmässä olisi suurinpiirtein samassa elämäntilanteessa eläviä pareja. Ryhmissä jokainen pääsi jakamaan omia ajatuksiaan. Ryhmät toimivat samalla vertaistukena. Iltaisin koko perhe pääsi halutessaan osallistumaan koko perheelle suunnattuun ohjelmaan. Avioliittoleirille tullaan myös rentoutumaan, joten aikataulusta ei tehty liian tiivistä, jolloin perheellä oli myös yhteistä aikaa.

Luennoista vastasivat leirin vetäjäparit, joita oli tällä leirillä kolme. He vastasivat pareina teeman alustuksista, joiden sisällön he olivat saaneet itse miettiä. Jokaiseen aiheeseen liittyi vetäjien henkilökohtaisia kipuiloja ja onnistumisia. Omakohtaisesta jakamisesta syntyi luottamuksellinen ilmapiiri. Tällä leirillä vetäjäpariskunnat olivat myös hieman eri elämänvaiheissa: Näin osallistujaparit pystyivät samaistumaan kuka

mihinkin elämäntilanteeseen, vaikka leirillä ei sinänsä käsitelty esimerkiksi lapsiperheen arkea.

5.2 Osallistujat

Leirille osallistui 17 avioparia ja kolme ohjaajaparia. Ensimmäinen kysely toteutettiin osana leirin ohjelmaa, jolloin siihen oli riittävästi aikaa vastata. Toinen kysely toteutettiin neljä kuukautta leirin jälkeen, jolloin voitiin olettaa osan jättävän vastaamatta. Vastausprosenttia yritettiin saada ylöspäin arvonnalla avulla. Molempiin kyselyihin vastanneet osallistuivat ”Joululahja avioliitolle”-viikonlopun arvontaan.

Leirille osallistuneista neljästäkymmenestä ensimmäiseen kyselyyn osallistui 19 miestä ja 19 naista. Kahta lukuun ottamatta kaikki leirille osallistuneet vastasivat kyselyyn. Ensimmäiseen kyselyyn vastasi siis 38 leiriläistä. Leiriläiset olivat iältään 23–59-vuotiaita. Alle 30-vuotiaita leirille osallistui 7 (18,4 %). Suurimman ryhmän muodostivat 30–35-vuotiaat. Heitä osallistui yhteensä 15 (39,4 %). 36–45-vuotiaita leiriläisiä oli 8 henkilöä (21,1 %) ja 46–59-vuotiaita osallistui leirille 8 henkilöä (21,1 %). Leirille osallistuneiden naisten keski-ikä oli 36 vuotta. Leirille osallistuneiden miesten keski-ikä oli 38 vuotta.

Osallistujat olivat olleet naimisissa vuodesta useisiin kymmeniin vuosiin. Keskimääräinen avioliitto oli kestänyt 11 vuotta. Suurimmalle osalle avioliittoleiriläisistä avioliitto oli ensimmäinen. Kaksi ilmoitti avioliiton olevan toinen. Suurimmalla osalla leiriläisistä oli lapsia. Puolella leiriin osallistuneista oli kaksi lasta. Avioliittoleirille ensiker-taa osallistuneita oli suurin osa 36,8 %. Toista kertaa leirillä oli mukana 18,4 %. Kolmesta neljään kertaa avioliittoleirille oli osallistunut 23,7 %. Yli viisi kertaa leirille osallistuneita oli 21,1 %.

Ensimmäiseen kyselyyn vastasi nimettömästi neljä leiriläistä, jolloin toiseen kyselyyn pyydettiin vastauksia 34 leiriläiseltä. Toiseen kyselyyn vastasi 23 leiriläistä. Vastausprosentti oli tällöin 68 %. Tutkimuksen ensimmäisessä kyselyssä oli mukana 38 leiriläistä, jolloin koko tutkimuksen vastausprosentiksi tulee 61 %. Toiseen kyselyyn osallistui 14 naista ja yhdeksän miestä. Eniten vastauksia tuli 30–35-vuotailta.

5.3 Tutkimusmenetelmänä esitestattu kyselylomake

Opinnäytetyö toteutettiin kaksiosaisena kyselytutkimuksena. Ensimmäinen kysely (liite 1) tehtiin avioliittoleirin ensimmäisenä päivänä, jolloin leiriläiset saivat täytettäväkseen paperiset kyselylomakkeet. Toinen kyselylomake toteutettiin Digium - internetkyselynä (liite 2). Tiedon tästä kyselystä lähetin sähköpostitse sähköpostiosoitteeseen jättäneille. Postitse tiedon saivat ne, jotka eivät jättäneet sähköpostiosoitettaan ensimmäisessä kyselyssä.

Päädyin kyselylomaketutkimukseen, sillä parisuhde voi olla herkkä aihe. Kyselytutkimus antaa mahdollisuuden osallistua myös nimettömästi. Hirsjärvi (2007) muistuttaa kyselylomakkeen haitoista; kyselylomakkeen tekemiseen tulee panostaa, jotta se innostaa vastaamaan. Ei voida sanoa, kuinka tosissaan vastaajat ovat olleet kyselyä täyttäessään. On tärkeää löytää selkeät kysymykset, joissa ei ole kaksoismerkityksiä. Kyselylomaketta laadittaessa tulee muistaa vastaajien näkökulma: vastausvaihtoehtojen tulee olla vastaajille osuvia. (Hirsjärvi 2007, 190.)

Päädyin hyödyntämään laatimassani kyselylomakkeessa aiemmissa tutkimuksissa käytettyjä ja hyväksi todettuja kysymyksiä ja mittareita. Kysely koostui sekä kvantitatiivisista että kvalitatiivista kysymyksistä. Ensimmäinen kyselylomake rakentui lähinnä kvantitatiivisista eli määrällisistä kysymyksistä. Kvantitatiivisella tutkimuksella saadaan numeerisesti vertailtavissa olevaa aineistoa. (Hirsjärvi 2007, 128). Kvantitatiivista aineistoa täydentävään valitsin toiseen kyselyyn kvalitatiivisia eli laadullisia kysymyksiä. Nämä kaksi menetelmää eivät kilpaile keskenään vaan täydentävät toisiaan. (Hirsjärvi 2007, 128). Näin vastaajien oma ääni pääsee kuuluviin. Hirsjärvi (2007, 151) kuvaileekin tutkittavien oman äänen löytämisen olevan osa laadullista tutkimusta.

Kyselyssä oli neljä pääteemaa: taustatiedot, parisuhdetyytyväisyys, parisuhteen läheisyys ja parisuhteen ylläpitäminen. Näiden lisäksi toisessa kyselyssä teemoina olivat parisuhteen onnen avaimet, parisuhteen hoitaminen sekä avioliittoleirin hyödyllisyys ja merkitys parisuhteen arjessa. Taustatietoina kysyttiin seuraavat asiat: sukupuoli, henkilön ikä ja avioliittovuosien lukumäärä sekä tiedot lapsista. Taustatiedoiksi

katsoin myös kuinka monta kertaa vastaaja oli osallistunut avioliittoleireille. Taustatiedot kysyttiin molemmissa kyselyissä.

Parisuhdetyytyväisyyttä tarkasteltiin ensimmäisessä kyselyssä yhdellä kysymyksellä ja toisessa kahdella kysymyksellä. Vastaajat vastasivat kummassakin kyselyssä ”kuinka tyytyväinen olen parisuhteeseen tällä hetkellä” -kysymykseen asteikolla 1-7. (1= ei ollenkaan tyytyväinen, 7= erittäin tyytyväinen.). Lisäksi toisessa kyselyssä kysyttiin ”kuinka parisuhde on muuttunut”. Tähän vastausvaihtoehtoina oli ”huonontunut”, ”pysynyt samana” tai ”parantunut”. Parisuhdetyytyväisyyden muuttumista sai lisäksi perustella avoimena vastauksena.

Parisuhteen läheisyyttä kartoitin Karjalaisen (2010) Pro gradussaan käyttämän ihmis-suhteen läheisyyttä mittaavan -kuvaajan (”Inclusion of Other in the Self Scale and the structure of interpersonal closeness) avulla, jonka ovat alun perin kehittäneet Aron kollegoidensa kanssa. (Karjalainen 2010). Kuvaaja koostui seitsemästä kuviosta (ks. kuva 2.). Kuvioita oli asteikolla a-g. A-kuviossa ”minä” ja ”hän” on aivan erillään ja g-kuviossa aivan yhdessä. Muut (b-f) sijoittuvat näiden välille. Lisäksi pyysin vastaajia perustelemaan valintansa. Läheisyyttä mitattiin vain ensimmäisessä kyselyssä.

Parisuhteen ylläpito -teema koostui 32 kysymyksestä, jotka käsittelivät monipuolisesti parisuhteen ylläpitämistä. Nämä 32 kysymystä voidaan jakaa alateemoiksi: avoimuus, myönteisyys, rakkauden ilmaiseminen, tehtävien jakaminen, sosiaaliset verkostot, neuvominen ja jatkuvuus. Kysymyksiin vastattiin asteikolla 1-7. (1= vahvasti eri mieltä, 7= vahvasti samaa mieltä). Tätä kysymyslomakkeistoa on aiemmin käytetty Paletti-tutkimuksessa. (Malinen ym. 2010)., ja se pohjaa Staffordin ja kumppaneiden Relational Maintenance Stragedy Measure (RMSM) -mittariin, jota ovat käyttäneet myös Auvinen ja Punkka (2008). Kysymykset kysyttiin molemmissa kyselyissä.

Toisessa kyselyssä vastaajat vastasivat kysymyksiin parisuhteen onnen avaimista, parisuhteen hoitamisesta ja leirin merkityksestä arjessa avoimin vastauksin. Lisäksi avioliittoleirin hyödyllisyys ja merkitys arjessa -teema sisälsi kysymyksen leirin hyödyllisyydestä neljä kuukautta avioliittoleirin jälkeen. Sitä kartoitettiin asteikolla 1-7.

(1=hyödytön, 7=erittäin hyödyllinen). Vastaajia pyydettiin myös perustelemaan vastauksensa.

Hirsjärven (2004, 193) mukaan kyselylomake on tärkeää esitestata. Vaikka käytin osin valmiita kysymyksiä, on kokonaisuuden kannalta esitestaus välttämätön. Lähetin ensimmäisen kyselylomakkeen leirin vastuussa olevalle kolmelle avioparille. Heillä on kokemusta avioliittoleireistä leiriläisinä ja vetäjinä. Heidän kanssaan mietimme kyselylomakkeita tutkimuskysymysten kautta. Päädyimme heidän kanssaan siihen, että toisessa kyselylomakkeessa tulee olla avoimia kysymyksiä. Toisen kyselyn esitestaajat olivat eri henkilöitä kuin ensimmäisen kyselyn esitestaajat. Nämä kolme esitestaajaa antoivat vinkkejä sanamuotojen muuttamiseen. Tein kuitenkin vain vähäisiä muutoksia. Esitestaajien kanssa mietimme avointen kysymysten määrää ja päädyimme kolmeen kysymykseen.

5.4 Aineiston analysointi

Kerättyjen taustatietojen avulla kuvattiin tutkimukseen osallistujia. Tarkastelin vastauksia määrällisiin kysymyksiin laskemalla niistä keskiarvoja ja prosenttiosuuksia. Avoimet vastaukset luin huolellisesti läpi. Läpilukemisen jälkeen käytin sisällönanalyysiä. Sen avulla pyrin löytämään yhtenäisiä teemoja, joihin vastaukset voisi jakaa. Sisällönanalyysin tarkoituksena oli löytää vastausten yhtäläisyyksiä ja eroja. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka n.d..)

Parisuhteen ylläpito-teeman vastaukset analysointiin käytettiin SPSS-ohjelmaa. Ensimmäisen kyselyn parisuhteen ylläpito -teeman vastaukset kopioitiin Excel-taulukkoon. Toisen kyselyn vastaukset saatiin suoraan Digiumista Excel-muodossa. Excel-taulukkona vastaukset syötettiin SPSS-ohjelmaan, jonka avulla laskettiin keskiarvoja ja summamuutujia sekä tarkasteltiin keskihajontoja. Tämän lisäksi tarkasteltiin, onko naisten ja miesten vastausten välillä tilastollisesti merkitsevää eroa. Ylläpidon teemat jaettiin Auvisen ja Punkan (2010) käyttämään luokitukseen: avoimuus, myönteisyys, rakkauden ilmaiseminen, tehtävien jakaminen, sosiaaliset verkostot, neuvominen ja jatkuvuus. Avoimuus sisälsi kysymykset 1, 9, 10, 11, 13, 14 ja 30. Myönteisyyteen kuuluivat kysymykset 3, 8, 17, 19, 24, 26 ja 28. Rakkauden ilmaiseminen si-

sälsi kysymykset 2, 4, 6, 7 ja 12. Tehtävien jakamiseen liittyivät kysymykset 5, 18, 21, 23 ja 29. Sosiaaliset verkostot koskivat kysymyksiä 15 ja 31. Neuvominen koostui kysymyksistä 20 ja 25. Kysymykset 16, 22 ja 27 kuuluivat jatkuvuuden osoittamiseen. (ks. liite 1 ja 2).

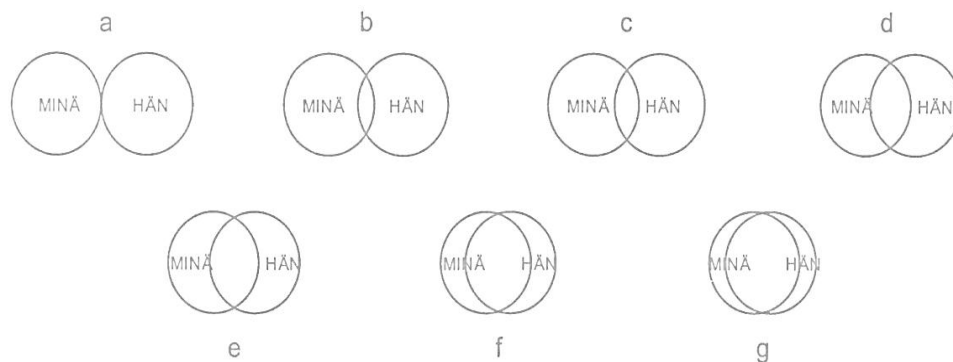
6 TULOKSET

6.1 Parisuhde avioliittoleirin alussa

6.1.1 Parisuhdetyytyväisyys ja läheisyys

Miesten tyytyväisyys parisuhteeseensa vaihteli kolmosen ja seitsemän välillä. Kyselyyn osallistuneiden yhdeksäntoista miehen tyytyväisyys parisuhteeseensa keskiarvo oli 5,3. Naisten tyytyväisyys parisuhteeseen vaihteli miesten tavoin kolmosesta aina erittäin tyytyväiseen (seitsemään) asti. Keskiarvo parisuhdetyytyväisyyttä mitattaessa nousi 5.1. Toisin sanoen, osallistujat olivat keskimäärin melko tyytyväisiä parisuhteeseensa.

Tarkasteltaessa parisuhteen läheisyyttä ja erillisyyttä huomataan, etteivät naiset tai miehet valinneet juurikaan ääripäiden vastauksia. Toisin sanoen, he kokivat suhteensa puolisoon melko läheiseksi. Miehet vastasivat vastausvaihtoehtojen b ja g väliltä. (ks. kuvio 2) Suurimman osan miehistä vastaukset olivat kuvio d (n=6) tai e (n=6). Naisten vastaukset asettuivat välille kuvio b ja f. Vastauksia oli lähes saman verran kuvioissa c:stä f:ään. Naiset valitsivat miehiä useammin kuvion f (n= 6).

Kuvio 2. Parisuhteen läheisyyttä mittaava kuvaaja

Pyysin vastaajia perustelemaan vastauksensa. 17 miestä perusteli vastauksensa. Kaksi jätti perustelematta. Naisista 15 perusteli vastauksensa ja neljä ei jättänyt perusteluja. Miehet ja naiset antoivat hyvin samankaltaisia vastauksia. Naiset mainitsivat miehiä useammin perusteluina läheisyyden kokemuksena keskusteluyhteyden toimimisen tai sen puuttumisen. Kahdeksan miehen ja kahdeksan naisen vastauksissa puhuttiin, siitä kuinka heidän parisuhteessaan on jollain tapaa muutosta havaittavissa. He kokivat myös, että muutoksen eteen on tehtävä työtä. Kuvion e-valinnut mies ja nainen perustelevat läheisyyttään:

”Pikku hiljaa toisiamme lähemmäksi kasvettu vuosien mittaan, vielä toki olisi varaa lähentyä lisää.” (Mies 31v.)

*”Viimeisen kuluneen vuoden aikana olemme oppineet tuntemaan toisiamme enemmän kuin aiempien kuuden avioliittovuoden aikana yhteen-
sä. Vielä on paljon opittavaa. (Nainen 26v.)*

Viiden miehen vastauksissa nousi myös esiin parisuhteen läheisyys, mutta kuitenkin oma aika koettiin tärkeäksi tekijäksi parisuhteen tyytyväisyyden kannalta. Miehillä oli yhteistä aikaa perheen kanssa, mutta oma vapaa-aika koettiin myös tärkeäksi. Miesten tavoin viisi naista korostivat oman itsensä erillisyyden tunnistamisen tärkeyttä. Naiset viittasivat miehiä useammin yhteisen ajan tärkeyteen. Kuvion e valinnut mies ja f-kuvion valinnut nainen kommentoivat:

”Olemme yhdessä paljon, mutta pidämme omaa vapaa-aikaa” (Mies 32v.)

”Sopivan lähellä, mutta myös omia ystäviä ja menoja, ei liian riippuvainen toisen huomiosta ja yhdessäolosta. Keskusteluyhteys toimii ja yhteistä aikaa sopivasti, hellyyttä runsain mitoin.” (Nainen 35v.)

Neljässä perustelussa miehet nostivat esiin sitoutumisensa parisuhteeseen. Myös muutamassa naisten vastauksessa mainittiin sitoutuminen. Kuvion c valinnut mies ja e-kuvion valinnut nainen kuvailevat parisuhdettaan:

"Meillä on vahvasti sitoutunut parisuhde, vaikka olemmekin selkeästi erillisiä yksilöitä." (Mies 39v.)

"Meillä on paljon yhteistä, mutta myös omia ystäviä ja harrastuksia, joissa olemme "yksin". Välillä myös kotona ollessamme tunnumme erilisiltä, olemme kuitenkin sitoutuneet toisiimme." (Nainen 25v.)

6.1.2 Parisuhteen ylläpitäminen

Tulokset parisuhteen ylläpitämisen tavoista naisilla ja miehillä on esitetty taulukossa 1. Taulukossa näkyy sekä naisten että miesten vastauksien keskiarvot ja vastauksien keskihajonnat sekä P-arvo, mikä kuvaa tilastollista merkitsevyyttä. Ensimmäisellä tutkimus kerralla naisten ja miesten parisuhteen ylläpitämisen tavoissa ei ollut havaittavissa tilastollisesti merkitsevää eroa ($P\text{-arvo} > 0.05$), vaan naiset ja miehet antoivat hyvin samankaltaisia vastauksia. Tuloksista havaitaan, että naiset hoitavat suhdettaan eniten osoittavalla jatkuvuutta ($ka = 5,82$). Jatkuvuuteen liittyi tulevaisuuden suunnitelmista ja tapahtumista puhuminen sekä tulevaisuuden osoittaminen. Miehistä korkein parisuhteen ylläpitämisen tavoista on myönteisyys ($ka = 5,22$). Naisilla vastaava tulos oli taas matalin koko sarjasta. Myönteisyyteen liittyi positiivinen asenne, kärsivällisyys ja anteeksipyyttäminen sekä puolison kuunteleminen. Miehet ylläpitivät suhdettaan vähiten avoimuuden kautta.

	<u>Naiset</u>		<u>Miehet</u>		
	<i>ka</i>	<i>kh</i>	<i>ka</i>	<i>Kh</i>	<i>P-arvo</i>
Avoimuus	5,19	1,09	4,48	1,18	0.064
Tehtävien jakaminen	5,27	0,95	5,14	1,05	0.071
Sosiaaliset verkostot	5,44	1,01	4,89	1,27	0.148
Myönteisyys	4,70	1,01	5,22	0,95	0.113
Rakkauden ilmaiseminen	4,92	1,38	5,01	1,25	0.845
Neuvominen	5,36	1,31	4,63	1,28	0.089
Jatkuvuuden osoittaminen	5,82	1,10	5,14	1,07	0.061

Taulukko 1. Parisuhteen ylläpito ennen leiriä

6.2 Parisuhde avioliittoleirin jälkeen

6.2.1 Parisuhdetyytyväisyys ja läheisyys

Sekä miesten (n=9) että naisten (n=14) keskiarvoksi parisuhdetyytyväisyyteensä tuli 5. Kaikkiaan osallistujien tyytyväisyys parisuhteeseensa oli 5,6. Tyytyväisyyden kertoi parantuneen 70 % vastaajista. Vastaajista 26 % kertoo tyytyväisyyden parisuhteeseensa pysyneen samana ja 4 % kertoo parisuhteensa huonontuneen.

Leiriläiset (n =21) kertoivat syitä, jotka vaikuttivat heidän parisuhdetyytyväisyyteensä. Kymmenessä vastauksessa näkyi myös elämäntilanteen vaikutus parisuhdetyytyväisyyteen. Muutos elämäntilanteessa oli tapahtunut sekä positiiviseen että negatiiviseen suuntaan. Pienten lasten vanhemmat ja työkiireiden alla painivat kokivat, että parisuhteelle jäi vähemmän aikaa. Kaksi miestä kuvailee parisuhteensa muuttunutta tilannetta:

"Lapset ovat kasvaneet hieman ja nukkuvat öisin hyvin. Energiaa ja voimavaroja on tällä hetkellä enemmän kuin ennen." (Mies 33v.)

"Arjen kiireet ja muut haasteet ovat esteenä parisuhteen parantamiseen. Pitäisi olla ilmeisesti vähän väliä leirillä." (Mies 46v.)

Kuudessa vastauksessa ilmeni avioliittoleirin tärkeys parisuhteelle. Avioliittoleirin koettiin auttaneen parisuhdetta. Leiriltä saadut työkalut olivat edelleen käytössä. Osa myös kertoi saaneensa muuta ulkopuolista tukea, jonka koettiin auttaneen parisuhdetta. Leirille osallistunut mies kuvaa avioliittoleiriltä opittua:

"Leiriltä oli saatu työkaluja arkeen. On opittu avioliittoleirillä ymmärtämään paremmin toisiamme, ristiriitojen syitä ja ennaltaehkäisyä." (Mies 42v.)

Neljässä vastauksessa kävi ilmi, että kommunikaation lisääntyminen oli lisännyt tyytyväisyyttä. Vastaajat kuvasivat, kuinka he olivat alkaneet kiinnittää huomiota kom-

munikaatioon. Kommunikaation kautta vastaajat kertoivat avoimuuden ja rehellisyyden lisääntyneen. Eräs nainen kuvailee elämäntilannettaan:

"Lasten saannin myötä meillä meni "palikat" ja roolit hetkeksi sekaisin mutta nyt tuntuu että perhe-elämään on löytynyt tasapaino ja olemme molemmat onnellisia. On opittu katsomaan joitain asioita sormien läpi mikä tarkoittaa että koti on välillä hiekkaa ja leivän muruja täynnä muttei kaikkeen tarvi olla aina aikaa. Yhteinen kommunikaatio myös pelaa taas "tauon" jälkeen hyvin." (Nainen 35v.)

Perustellessaan vastauksiaan osallistujat kuvasivat arjen läsnäoloa ja sen vaikutusta parisuhdetyytyväisyyteen. Puhuessaan arjesta vastaajat kertoivat esimerkiksi yhteisen ajan lisäävän tyytyväisyyttä. Leirille osallistunut nainen kiteyttää heidän arkeaan näin:

"Olemme keskustelleet ajankäytöstä ja vähentäneet vastuutehtäviä kodin ulkopuolella eli meillä on jonkin verran enemmän yhteistä aikaa." (Nainen 25v.)

6.2.2 Parisuhteen ylläpitäminen

Parisuhteen ylläpitämistä tutkittiin uudelleen neljän kuukauden kuluttua leiristä. Tulokset on havainnollistettu taulukossa 2. Taulukossa on esitetty naisten ja miesten tulosten keskiarvot ja keskihajonnat sekä tilastollinen merkitsevyys (P-arvo). Tutkittaessa parisuhteen ylläpitämistä avioliittoleirin jälkeen on naisten ja miesten tavoissa ylläpitää parisuhdetta tapahtunut muutosta. Toisen kyselykerran jälkeen voitiin havaita ero naisten ja miesten vastauksien välillä, jotka koskivat avoimuutta, sosiaalisia verkostoja, neuvomista ja jatkuvuuden osoittamista. Ero on tilastollisesti merkitsevä kun tulos (P-arvo) on alle 0.05.

	<u>Naiset</u>		<u>Miehet</u>		<i>P-arvo</i>
	<i>ka</i>	<i>kh</i>	<i>Ka</i>	<i>kh</i>	
Avoimuus	5,83	0,57	4,47	1,07	0.005
Tehtävien jakaminen	5,81	0,85	5,02	1,42	0.108
Sosiaaliset verkostot	5,75	0,72	4,61	1,26	0.012
Myönteisyys	5,33	0,80	5,23	0,63	0.760
Rakkauden ilmaiseminen	5,45	1,06	5,46	1,19	0.984
Neuvominen	5,75	0,95	4,61	1,11	0.001
Jatkuvuuden osoittaminen	6,30	0,82	5,33	0,66	0.007

Taulukko 2. Parisuhteen ylläpito leirin jälkeen

Naiset pitivät eniten parisuhdetta yllä jatkuvuuden osoittamisen, avoimuuden ja tehtävien jakamisen kautta. Kaikki naisten kertomat tavat ylläpitää parisuhdettaan saivat korkeat lukemat. Vähiten naiset ylläpitivät suhdettaan myönteisyyden kautta. Toisella kyselykerralla miesten käytetyimmät tavat ylläpitää parisuhdetta olivat rakkauden ilmaiseminen ja jatkuvuuden osoittaminen. Nämä tavat olivat nousseet edellisestä tutkimuskerrasta. Miehet ylläpitivät suhdettaan vähiten sosiaalisten verkostojen ja neuvomisen kautta.

6.2.3 Parisuhteen hoitaminen

Kaikki vastasivat parisuhteen hoitoon liittyvään kysymykseen. Vastaajat käyttivät paljon ilmauksissaan muotoja pyrkiä ja yrittää. Vastaajat kertoivat pyrkivänsä kuuntele-

maan sekä huomioimaan toisen ja koko parisuhteen. Vastauksissa yritettiin järjestää yhteistä aikaa ja tekemään yhdessä asioita. Leiriltä saatuja työkaluja yritettiin muistella. Vastajaat käyttivät minä ja me- muotoja vastauksissaan.

Suurin osa leiriläisistä kertoi hoitavansa parisuhdettaan avioliittoleirin jälkeen viettämällä aikaa yhdessä tai ainakin pyrkivät järjestämään yhteistä aikaa. Osa kertoi viettävänsä lomaa yhdessä. Monet kertoivat huomioivan tämän aivan erityisesti ottamalla yhteistä aikaa myös arjen keskellä. Toisen huomioiminen pienillä teoilla arjen keskellä nähtiin merkittäväksi. Yhteinen aika oli osalle yhteistä tekemistä ja osalle vain yhdessä olemista:

”Arjessa yhdessä olemisen tärkeys korostuu. Yritän järjestää yhteistä aikaa.” (Nainen 33v.)

Omien tunteiden esiin tuomiseen ja toisen tunteiden huomioon ottamiseen oli alettu kiinnittää huomiota leirin jälkeen. Hellyyden ja rakkauden osoitukset arjen keskellä koettiin tärkeiksi. Omien tunteiden ja oman jaksamisen ilmaiseminen avarsi molemmien puolista ymmärrystä. Eräs nainen kertoo omasta oivalluksestaan:

”Pidän parisuhteen mielessä joka päivä pienissä asioissa mutta pidän parempaa huolta myös itsestäni. Kun voin hyvin, se heijastuu myös parisuhteeseeni.” (Nainen 35v.)

Vastajaat kokivat tärkeäksi lisätä kommunikaatiota; niin puhumista kuin toisen kuuntelemista. Monet sanoivat kiinnittävänsä huomiota myös siihen, kuinka ilmaisevat asiansa puolisolleen. Puolison kehuminen ja kannustaminen nimettiin osaksi parisuhteen hoitoa. Eräs mies kertoo:

”Puhumme enemmän asioista, jotka painavat mieltä. Panostamme toisiimme ja pieniin yksityiskohtiin, kuten toisen huomioimiseen arjen keskellä.” (Mies 31v.)

6.2.4 Parisuhteen onnen avaimet

Lukuun ottamatta yhtä vastaajaa kaikki (n=22) vastasivat kysymykseen onnen avaimista. Yhdeksän vastaajan vastauksissa ei pystynyt nostamaan yhtenäisiä onnen avaimia. Heistä neljä kertoi avaimien olleen jo tiedossa. Leiriltä saatiin uusia näkökulmia onnen avaimiin. Näistä yhdeksästä kolme vastasi, ettei leiriltä löytynyt onnen avaimia. Lisäksi muutama kertoi käsitteen ”onnen avaimet” olevan vaikeasti määriteltävä. Eräät osallistuja kuvaavat onnen avaimiaan:

”Onnen avaimet lienevät meille sitoutuminen sekä asioista ja tunteista puhuminen. Niihin toki tuli uusia näkökulmia, mutta avaimet on kyllä olemassa.” (Nainen 38v.)

”On löytynyt jo ainemmin; puhuminen ja yhdessä oleminen.” (Nainen 33v.)

Yhdeksän vastaajaa nosti onnen avaimiksi kommunikaation ja ylipäänsä keskusteluyhteyden. Omista tunteista keskusteleminen katsottiin avaimeksi onneen. Lisäksi näissä vastauksissa viitattiin erilaisten rakkauden kielten ymmärtämiseen. Viisi vastaajaa kertoi, että leirillä opitut rakkauden kielet oli heille avain onneen: Leiriläiset kertoivat oivaltaneensa kumppanin käyttämän eri rakkauden kieltä kun itse. Tämän oivalluksen kautta pystyi osoittamaan kumppanilleen uudella tavalla rakkautta. Eräs leiriläinen kiteyttää asian vastauksessaan näin:

”Löytyi (onnen avaimia). kommunikaation parantuminen ja toistemme rakkauden kielten oivaltaminen ja niiden arjessa huomioiminen.” (Nainen 27v.)

Kuusi vastaaja kertoi yhteisen ajan olevan avain onneen. Yhteinen tekeminen ja ihan vain yhdessä viettetty aika toi läheisyyttä. Vastapainona kaivattiin myös omaa aikaa itselle. Lisäksi pari vastaaja kertoivat rakkauden ja hellyyden osoittamisen olevan avain heidän parisuhdeonneensa. Kaksi leirille osallistunutta miestä kertoo parisuhdeonnen avaimistaan:

*”Enemmän yhteisiä hetkiä, vähemmän stressiä ja arjen pyöritystä.”
(Mies 41v.)*

”Puoliso on ja parisuhteen hoitoon ajan panostaminen. Hellyyden ja rakkauden osoitus.” (Mies 42v.)

6.2.5 Avioliittoleirin hyödyllisyys ja merkitys arjessa

Toisessa kyselyssä leiriläiset arvioivat avioliittoleirin hyödyllisyyttä neljä kuukautta avioliittoleirin jälkeen. Tulokset jakaantuivat kolmosen ja seitsemän väliin. Kaikkien vastaajien (n=23) keskiarvoksi tuli tällöin 5,7.

Perusteluita leirin hyödyllisyydestä antoi 22 vastaajaa. Hyödylliseksi leiri oli koettu silloin, kun leirillä käsitellyt asiat olivat edelleen eläviä arjessa tai leirillä oli pystynyt käymään puolison kanssa asioita läpi, joita ei olisi arjessa pystynyt. Toisaalta leiri nähtiin irtiottona arjesta. Vaikka jotkut leirillä käsiteltävät asiat saattoivat olla tuttuja, uskottiin kertauksen olevan hyvä asia. Leiriläiset kertoivat leiriltä saatujen erilaisten työkalujen kantavan arjessa. Työkaluja saatiin luentojen ja ryhmäkeskustelujen lisäksi kahdenkeskisestä ajasta. Kaksi leirille osallistunutta naista kuvaa työkalujen merkitystä heidän parisuhteilleen:

”Leireiltä on löytynyt todella hyödyllisiä työkaluja yhteiseen kommunikointiin mutta myös toisen ymmärtämiseen. Empä tiedä olisimmeko näin hyvässä tilanteessa nyt ilman leirejä.” (Nainen 35v.)

”Avioliittoleiri antoi tärkeitä työkaluja kriisien käsittelyyn, se oli myös konkreettinen osoitus halusta sitoutua toisiimme sekä erottaa aikaa perheellemme. (Nainen 27v.)

Avioliittoleiri nähtiin hyödylliseksi oman itsensä kannalta, ja myös koko parisuhteen kannalta. Itsestä opittiin uutta, mikä vaikutti koko parisuhteeseen ja kun parisuhteessa opittiin jotain uutta, se vaikutti yksilön mielenlaatuun ja sitä kautta parisuhdetyy-

tyväisyyteen. Leirille tultiin siis oppimaan uutta tai päivittämään suhdetta. Leirille osallistuneista naisista kaksi kuvaavat oivallustaan näin:

”Opin itsestäni uutta, mikä vaikuttaa parisuhteeseen. Huomasin, että syytän miestäni mielessäni tietystä asiasta, vaikka vika on minussa.”
(Nainen 25v.)

”Saimme mahdollisuuden pysähtyä pohtimaan suhdettamme. Keskittyä vain toisiimme. Avioliittoleiri on vähän niinkuin ”pöydän putsaus/siivous”, josta sitten taas jatketaan yhdessä eteenpäin.” (Nainen 29v.)

Lähes kaikki toiseen kyselyyn vastanneet (n=20) kertoivat avioliittoleirillä käsiteltyjen asioiden olevan edelleen ajankohtaisia. Kaikissa vastauksissa suhtauduttiin leiriin positiivisesti. Monet mainitsivat erityisesti Parisuhteen palikoiden olevan toimiva konsepti. Leirin vetäjänpariskuntien avoimuus ja rehellisyys omasta parisuhteesta koettiin tärkeäksi. Ryhmäkeskusteluiden anti oli hyvää. Avioliittoleirillä sai myös korvaamatonta vertaistukea. Muiden parien kanssa jaetut ongelmat ja kivut auttavat huomaamaan, ettei pari olekaan ainut laatuaan. Avioliittoleireille useat tulevat vuosittain. Kahdesti avioliittoleirille osallistunut mies kertoo:

”Avioliiton laatu on parantunut merkittävästi molempien leirien jälkeen. Olemme oppineet keskustelemaan rakentavammin ja ottamaan huomioon toisemme yksilöinä.” (Mies 31v.)

Kehitysehdotuksia tuli vain muutamia. Leiriä rakennettaessa yritetään huomioida kaikkien leiriläisten elämäntilanne. Eräs vastaaja toivoi, että leirillä olisi voitu käsitellä kuinka kohdata yllättävä kriisi parisuhteessa. Palautteessa tuli ilmi myös, että unelmien tärkeys ja niihin suhtautuminen parisuhteessa olisi ollut hyvä aihe käsitellä leirillä. Vuorovaikutus- ja viestintätaitoja toivottiin lisää. Eräs miesosallistuja kiteyttää asian näin:

”Leirillä käytiin läpi kattavasti parisuhteen eri osa-alueita. Osa asioista oli parisuhteellemme enemmän ja osa vähemmän tärkeitä. Kokonaisuus oli varsin hyvä ja antoi meidän parisuhteelle jälleen uudenlaista kipinää.” (Mies 31v.)

7 POHDINTA

7.1 Ajatuksia päätuloksista

Tutkimukseni yhtenä tarkoituksena oli tarkastella, millaisena vastaajat kokivat parisuhteensa ennen leiriä ja neljä kuukautta leirin jälkeen. Tähän olen pyrkinyt löytämään vastauksia parisuhdetyytyväisyydestä, läheisyydestä ja ylläpidosta sekä niihin liittyvistä muutoksista. Jos katsomme vain parisuhdetyytyväisyyden keskiarvoja, huomaamme vastaajien, sekä miesten että naisten, parisuhdetyytyväisyyden laske-
neen leirin jälkeen. On kuitenkin merkittävää, että 70 % toiseen kyselyyn vastanneista kertoo tyytyväisyytensä parisuhteeseensa lisääntyneen. Vastaajista 26 % sanoo tyytyväisyyden pysyneen samana ja vain 4 % vastaajista kertoo tyytyväisyyden huonontuneen. Numeraalinen huonontuminen ylläpitämisessä ei välttämättä ole todellista huonontumista. Olisiko kriittisyys omaa itseään kohtaan lisääntynyt? Olisiko mahdollista, että ennen leiriä vastaajat vastasivat parisuhdetyytyväisyyteensä kevyin perustein, jolloin he eivät pysähtyneet miettimään omaa käsitystään parisuhdetyytyväisyydestä; näin ollen leirin jälkeen parisuhdetyytyväisyyteen suhtauduttiin kriittisemmin. Ilahduttavaa tällöin on osallistujien oma kokemus tyytyväisyyden parantumisesta.

Parisuhteen läheisyyttä mitattiin vain ensimmäisessä kyselyssä, jolloin ei voida puhua muutoksesta. Useimmat vastaajat valitsivat kuvaajan, jossa puolisoilla oli yhteistä alaa, mutta myös puolet omaa alaa. Useimmat vastaajat olivatkin ymmärtäneet oman ajan merkityksen itselle, mutta myös parisuhteelle; parisuhteen ei tarvitse olla vain yksi iso ympyrä, vaan se koostuu kahdesta erillisestä yksilöstä. Vastauksissa ilmeni, että parit olivat huomanneet parisuhteen muuttuvan vuosien varrella. Vastaajat näyttivätkin tiedostaneen suhteen erilaiset kehitysvaiheet ja perhe-elämässä tapahtuvien muutosten vaikutuksen parisuhteeseen. Useissa vastauksissa tiedostettiin

parisuhteen tarvitsevan muutosta tai päivitystä. Kontulan (2009, 101) mukaan olisi tärkeää tarkastella puolisoiden yhteistä näkemystä suhteen läheisyydestä, eikä niinkään heidän erillisiä näkemyksiään.

Tarkasteltaessa parisuhteen ylläpidossa tapahtuvia muutoksia ennen leiriä ja leirin jälkeen, ei ensimmäisellä kyselykerralla havaittu tilastollisesti merkitsevää eroa naisten ja miesten vastausten välillä. Sen sijaan avioliittoleirin jälkeen tilastollisesti merkitsevää eroa naisten ja miesten vastausten välillä esiintyi avoimuudessa, sosiaalisissa verkostoissa, neuvomisessa sekä jatkuvuuden osoittamisessa. Näiden tulosten perusteella näyttäisi siltä, että naiset olivat saaneet leiristä enemmän irti kuin miehet. Naisten keskiarvot ovat nouseet kaikkien muiden paitsi neuvomisen osalta. Neuvomisen vähentyminen voi kuitenkin tarkoittaa myös positiivista muutosta, jolloin naiset eivät välttämättä enää kerro liian usein mielipidettään puolisoa koskevasta asiasta. Miesten tavoissa ylläpitää parisuhdetta oli tapahtunut positiivista kasvua myönteisyyden, rakkauden ilmaisun, tehtävien jakamisen ja jatkuvuuden osoittamisen alueilla. Tutkimustulokset ylläpidon osalta ovat verrattavissa Auvisen ja Punkan (2008) tutkimukseen, jossa saatiin samansuuntaisia tuloksia. Tutkimuksessani huomasin, että avoimuus ja rakkauden ilmaisun tavat, sekä naisilla että miehillä, olivat hieman korkeammat kuin Auvisen ja Punkan (2008) tutkimuksessa. Uskon, että avioliittoleiriltä on saatu eväitä juuri näihin asioihin.

Parisuhteeseen ja puolisoon oli alettu kiinnittämään huomiota uudella tavalla leirin jälkeen. Vastauksissa korostuivat pyrkimys ja yrittäminen. Karjalaisen tutkimuksissa tuli ilmi sama asia; parisuhdetapahtumassa tapahtuu tiedostamista ja havahtumista. Tapahtuman jälkeen parit olivat alkaneet kiinnittää huomiota suhteen hoitamiseen. (Karjalainen 2010, 35.) Tässäkin tutkimuksessa havaittiin leirin jälkeen tapahtuneen pysähtymistä ja asioiden tiedostamista: parisuhde tarvitsee huomiota. Tutkimuksessani havaitsin Pukkalankin (2006, 133) tutkimuksessa esiin tulleen asian; puolison kanssa vietetyn ajan tärkeyden. Tutkimuksessani yhteinen aika katsottiin olevan merkittävä tekijä suhteen hoitamisessa, näin kävi ilmi myös Karjalaisen (2010,37) tutkimuksessa. Vastaajat olivat oivaltaneet saman, minkä Malinenkin (2011) havaitsi tutkimuksessaan; tärkeää ei ole niinkään se mitä tehdään vaan arkinen läsnäolo.

Merkittäväksi tekijäksi suhteen hoitamisessa, ja myös onnen avainten ymmärtämisessä koettiin Chapmanin (2010) rakkauden kielet. Naisten ja miesten rakkauden kielet eroavat usein toisistaan, jolloin saattaa syntyä käsitys, ettei esimerkiksi mies panosta suhteeseen, sillä hoitamisen tapa eroaa naisen tavasta hoitaa suhdettaan. Usein naiset arvostavat miehen konkreettista apua kotitöissä. Miehillä rakkauden kieli on naisia useammin fyysinen kosketus. Chapmanin mukaan on tärkeää ymmärtää myös rakkauden kielten laajuus; fyysinen kosketus ei ole vain seksuaalista kanssakäymistä vaan se on toisen koskettamista arjen tilanteissa. Rakkauden teot voivat olla apu yksinkertaisissa arjen askareissa. (Chapman 2010, 109, 91.)

Rakkauden kielten rinnalla onnen avaimiksi vastaajat nostivat kommunikaation ja yhdessä vietetyn ajan. Kontulan (2009,100) mukaan vuorovaikutustaidot ovat parisuhdeonnan merkittäviä tekijöitä. Kommunikaatio ja yhteinen aika nimettiin myös parisuhteen hoitamiseksi. Tutkimuksessani huomasinkin, kuinka parisuhteen hoitaminen ja onnen avaimet kietoutuivat vastauksissa yhteen. Parit mainitsivat onnen avaimiksi samoja asioita, joiden avulla he itseasiassa hoitavat suhdettaan. Myös Chapmanin (2010) rakkauden kielet puhuvat oikeastaan samasta asiasta. Yhdessä vietetty aika on samalla laatuaikaa ja vahvistavat sanat liittyvät kommunikaatioon. Voisiko siis sanoa, että parisuhteen hoitaminen on itse asiassa avain parisuhdeonneen? Tutkimukseni avulla ei selviä yhteys parisuhdetyytyväisyyden ja parisuhteen hoitamisen välillä. Toisaalta onnen määrä voi lisätä parisuhteen hoitamista. Voisiko kuitenkin kyseessä olla sama asetelma, johon myös Punkka ja Auvinen (2008) sekä Malinen (2011) ovat tutkimuksissaan päätyneet: parisuhteen hoitaminen lisää onnellisuutta, ja onnellisemmat parit hoitavat suhdettaan enemmän.

Onnistuin tutkimukseni havaitsemaan arjen merkityksen, mikä kävi ilmi myös Malisen (2011) tutkimuksessa. Jokaiseen kysymykseen vastattaessa pystyi havaitsemaan arjen läsnäolon. Vastaajat puhuivat yhdessä olemisesta arjessa. Parisuhdetta ja puolisoa huomioitiin arjen keskellä. Yleisesti ottaen puoliso ja parisuhde pidettiin mielessä joka päivä. Kontulan (2009, 133) mukaan puolisolta saatua päivittäistä sosiaalista tukea ei voi korvata millään. Päivittäinen tuki lisää onnen tunnetta. Leiriltä saatujen työkalujen merkitys korostui juuri arjen pyörytyksessä.

Tutkimuksen osallistuneista kaikki mainitsevat ainakin yhden leiriltä opituista tai oivalletuista asioista olevan edelleen käytössä. Työkaluja saatiin juuri Kontulankin (2009) mainitsemiin kommunikaatiotaitoihin. Myös Pukkalan tutkimuksessa (2006, 119) kävi ilmi, että parisuhdetapahtumasta opitut vuorovaikutustaidot olivat keskeisessä asemassa avioliitossa. Leiriltä löytyi työkaluja myös oman itsensä ja tunteiden kohtaamiseen sekä kriisien käsittelyyn. Leiri itsessään nähtiin parisuhteen hoitamisen välineenä. Voitaisiin siis sanoa, että leiri itse on parisuhteen hoitamisen työkalu. Karjalainen (2010, 36) totesi tutkimuksissaan avioliittotapahtuman vaikuttavan kolmella tavalla: tapahtumassa vietettiin kahden keskistä aikaa, leiri toimi tiedostamisen välineenä ja siellä saatiin rakentavaa vertaistukea. Useissa vastauksissa ilmeni, kuinka parisuhde ja sen laatu oli parantunut leirin jälkeen. Leiri toimi pysähdys- ja levähdyspaikkana sekä kiihdytyskaistana, josta saatiin uutta virtaa parisuhteeseen.

Varsinaisia leirin kehittämideoita tuli vähän. Unelmien merkitystä ja yllättävän kriisin kohtaamista parisuhteessa toivottiin mukaan. Lisäksi vuorovaikutus- ja viestintätaitoja voisi olla lisääkin. Parisuhteen palikat nähtiin toimivana konseptina. Haasteena on vastata jokaisen parin elämäntilanteeseen. Tällä leirillä vetäjäpariskunnista löytyi eri elämäntilanteessa eläviä pareja, jolloin alustuksissa oli mukana erilaisten perheiden arkea. Uskon, että näistä alustuksista jokainen pari pystyi poimimaan itselleen jotain. Leirillä korostuu myös vertaistuen merkitys, kun huomaa, että muutkin painivat samojen ongelmien kanssa. Uskon, että positiiviset kokemukset ja palaute parisuhdetyytyväisyydestä kannustaa järjestäjiä jatkamaan ja kehittämään toimintaansa.

7.2 Tutkimuksen luotettavuus ja pätevyys

Tässä tutkimuksessani olen käyttänyt osin valmiita kyselylomakkeita, joista on aiempaa tutkimusta. Käyttämäni parisuhteen ylläpitoa mittaava kysymyssarja antaa hyvin samansuuntaisia tuloksia kuin Auvisen ja Punkan (2008) sekä Malisen tutkimuksissa (2011). Hirsjärven (2007, 216) mukaan tutkimusta voidaan pitää luotettava kuin kaksi tutkijaa on päätenyt samoihin tuloksiin.

Kvalitatiivisen aineiston analysoinnissa on vaarana, että tutkija pyrkii tarkoituksella nostamaan, joko positiivisia tai negatiivisia vastauksia tutkimustensa tueksi. Kvalitatiivisen aineiston käsittely vaatii puolueettomuutta. Käsitellessäni avoimia vastauksia olen pyrkinyt katsomaan vastauksia neutraalisti, enkä ole lähtenyt tulkitsemaan vastauksia rivien välistä. Olen nostanut lainauksia tasaisesti sekä miehiltä että naisilta. Lisäksi vastaajista löytyy eri henkilöitä. Vastaajien tunnistustiedossa löytyy sukupuoli ja ikä.

Tutkimukseen vastausprosentti oli hyvä, 61 %. Olisiko kuitenkin mahdollista, että vastaajilla, joiden parisuhde on kunnossa, on enemmän motivaatiota vastata toiseen kyselyyn? Tällöin parit, joiden parisuhdetyytyväisyys on matala, eivät välttämättä ole motivoituneita osallistumaan enää toiseen kyselyyn. Näin ollen toiseen kyselyyn olisi valikoitunut valmiiksi tyytyväisempiä vastaajia.

Tutkimuksen pätevyyttä voidaan tarkastella pohtimalla esimerkiksi kysymysten asettelua. Huomasin, että onnen avaimet olivat käsitteenä hämäävä, mikä näkyi vastauksissa. Päädyin käyttämään Kontulan (2009) käsitettä onnen avaimista. Toisaalta leirilä puhuttiin parisuhteen palikoista tai työkaluista. Myös Chapmanin rakkauden kielet toivat lisää terminologiaa. Mielestäni kaikki neljä käsitettä puhuvat hieman eri termein samasta asiasta: parisuhdeonnen aineksista. Tutkimuksessa kysymyksen asettelua onnen avaimista olisi voinut miettiä toisin. Kysymyksen asettelusta sai kuvan, että leiri oli ainut paikka, josta avaimia saisi. Vastauksissa tulikin, ettei leiriltä tullut uusia avaimia tai avaimet olivat jo käytössä. Oikealla kysymysten asettelulla olisi voinut lähteä liikkeelle olettamuksesta, että leiriltä saadaan lisää avaimia, jolloin kysymyksen asettelussa olisi voinut kartoittaa jo käytössä olevia avaimia ja uusia, leiriltä saatuja avaimia.

Leirin viimeisenä päivänä järjestäjä keräsi palautetta leiristä. Leirin hyödyllisyyttä parisuhteelle arvioitiin asteikolla ”ei lainkaan hyödyllisestä” (yksi) ”erittäin hyödylliseen” (viisi). Palautetta hyödyllisyydestä antoi tuolloin 32 leiriläistä. Heidän saama keskiarvonsa leirin hyödyllisyydestä oli tuolloin 4,5. Suurin osa koki leirin siis erittäin hyödylliseksi. Tutkimuksessani pyysin osallistujia uudelleen arvioimaan leirin hyödyllisyyttä neljä kuukautta leirin jälkeen. Tällä kertaa asteikko oli leirillä käytettyä laa-

jempi (1-7). Tällöin 23 vastaajan keskiarvoksi hyödyllisyydestä tuli 5,7. Suurin osa koki leirin edelleen melko hyödylliseksi. Hyödyllisyys asteikon olisi tutkimuksessani pitänyt olla sama kuin leirillä käytetty, jolloin olisi liikuttu samalla asteikolla. Kuitenkaan pelkkä keskiarvioiden vertaaminen ei välttämättä kerro todellista tulosta, jos ääriarvot ovat nousseet. Kysymyksessä ei myöskään tarkastella mihin hyödyllisyys perustuu.

Tutkimuksessani tarkasteltiin leirin merkitystä parisuhteen arjessa. Tutkimukseni kar-toitti hyvin vähän elämäntilanteen muuttumisen vaikutusta parisuhdetyytyväisyy-teen. Parisuhdetyytyväisyyteen vaikuttaa leirin lisäksi monet tekijät kuten lapsien kasvaminen tai stressaavan tilanteen helpottaminen työelämässä. Osa vastaajista toikin perusteluissaan esiin monia elämään liittyviä tekijöitä, jotka ovat osaltaan vai-kuttaneet heidän parisuhdetyytyväisyyteen. Tutkimuksessani olen pyrkinyt havait-semaan näitä asioita avoimissa perusteluissa. On kuitenkin mahdollista, että edellä mainitut seikat ovat voineet vaikuttaa parisuhteeseen myös tiedostamattomasti.

7.3 Jatkotutkimustarpeet

Avioliittoleirille tullaan monenlaisista syistä. Jatkossa olisi mielenkiintoista tutkia lei-rille tulon syitä. Näitä tulon syitä voisi verrata siihen, mitä avioliittoleiri on antanut parisuhteelle. Ovatko odotukset avioliittoleiristä täyttyneet? Olisi mielenkiintoista tarkastella, nähdäänkö avioliittoleiri kriisiparin viimeisenä vaihtoehtona vai tullaanko leirille suhteen vuosihuoltoon? Osa tutkimukseeni osallistuneista leiriläisistä oli leiril-lä jo toista kertaa. Olisi hyvä tutkia palveleeko leiri sisällöllisesti edelleen toisen tai kolmannen kerran leirille mukaan tulijoita, vai tullaanko avioliittoleirille rentoutu-maan perheen kanssa. Uskon, että useamman kerran mukana olleilla voisi olla eri tavalla ideoita siihen, kuinka leirejä voisi kehittää.

Tutkimuksessani en painottanut naisten ja miesten kokemusten eroja ja yhtäläisyyk-siä. Jatkossa voisi tutkia, palveleeko avioliittoleiri sekä miehiä että naisia? Voisi tut-kia, saavatko naiset ja miehet yhtälailla työkaluja parisuhteeseensa. Olisi mielenkiin-toista tarkastella lisää, millaista muutosta miesten ja naisten parisuhteen hoitamises-sa ja ylläpidossa tapahtui leirin jälkeen. Tutkimuksessani havaitsin naisten saaneen

leiristä enemmän irti. Olisi hyvä tarkastella tätä hypoteesia syvemmin. Toisaalta osallistujia voisi tarkastella pareina. Olisi varmasti hyvä katsoa, saivatko molemmat puolisot avioliittoleiristä yhtä paljon irti ja onko sillä vaikutusta parisuhdetyytyvyyteen.

Vapaakirkko ja monet muut järjestöt järjestävät myös seurustelu- ja kihlaparikursseja. Olisi mielenkiintoista tietää, auttoiko ennen avioitumista käyty kurssi tulevan liiton arjessa? Pitkällä aikavälillä voisi tutkia mitä kurssilta on jäänyt mieleen ennen avioliittoa ja muuttuivatko nämä odotuksen avioitumisen myötä.

Avioliittoleirejä järjestetään usealla paikkakunnalla eri toimijoiden taholta. Uskon, että kunnallisella puolella voisi olla käyttöä oppaasta tai sivustosta, johon olisi koottu paikallisten tahojen järjestämää parisuhdetoimintaa niin kriisityöhön kuin ennaltaehkäisyyn. Uskon, että avioliittoleirit toimivat ennaltaehkäisevänä perhetyönä. Ehjässä parisuhteessa kasvaa ehjä perhe.

LÄHTEET

Antikainen, J. 1994. Puolisousko vanhemmuuden vihollinen? Teoksessa J. Antikainen, M-L Haataja & M. Korhonen. (toim.) Näkökulmia perheeseen. Jyväskylä: Gummerus, 73-81. STAKES. Raportteja 136.

Airikka, S. 2003. Parisuhteen roolikartta -käyttäjän opas. Varsinais-Suomen Lasten-suojelunkuntayhtymä. Helsinki: Kuntatalon painatuskeskus.

Arjanne, T. 2007. Rakkauden viisi vihollista. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Auvinen, M. & Punkka, P. 2008. Parisuhteen hoitaminen pikkulapsiperheisen vanhemmilla. Pro grdu-tutkielma. Jyväskylän yliopisto, psykologian laitos.

Canary, D. J. & Stafford, L. 2007. Communication and relational maintenance. 1. painos. Bingley: Emerald Group Publishing Limited.

Chapman, G. 2010. The 5 Love Languages. The Secret to Love That Lasts. Chicago: Northfield Publishing.

Chapman, G. n.d. Marriage & family life. Gary Chapman's official website. Viitattu 8.3.2012. www.garychapman.org.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. 13p, osin uud. painos. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

Hämäläinen, M. 2011. Parisuhteen palikat -kouluttaja. Haastattelu 16.4.2011.

Ikonen, M. 2011. Tervetuloa Avioliiton työkalupakki -leirille Kiponniemeen! Leirikirje. Viitattu 6.9.2011.

Karjalainen, A. 2010. Vahvistavan parisuhdetapahtuman merkityksellisyys ja osallistujien kokemat muutostarpeet. Pro gradu. Jyväskylän yliopisto, psykologian laitos.

Kataja ry. 2007. Parisuhdetyön kattojärjestö. Nettisivut. Viitattu 1.11.2011. www.katajary.fi

Kirkkohallitus n.d. Parisuhteen palikat. Kirkkohallituksen perheasiat ja kristillinen aviopari- ja parisuhdetyö -sivusto. Viitattu 9.5.2011. www.parisuhteenpalikat.fi

Kirkkohallitus. n.d. Parisuhteen palikat käyttöohje. Moniste Parisuhteen palikat -koulutuksesta 16.4.2011.

Kontula, O. 2009. Parisuhteen onnen avaimet ja esteet. Perhebarometria 2009. Väestöliitto ry:n julkaisu ja Väestöntutkimuslaitoksen katsaus E 38/2009. Helsinki: Painosalama Oy.

Nurmi, T., Rekiaro, I, Rekiaro, P. & Sorjanen, T. 2004. Gummeruksen suuri sivistys-sanakirja. 6. painos. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Malinen, K. 2011. Parisuhde pikkulapsiperheissä. Akateeminen väitös. Jyväskylän yliopisto, psykologian laitos. Jyväskylä: Jyväskylän yliopiston Printing House.

Malinen, K., Härmä, S., Sevón, E. & Kinnunen, U. 2005. Miten meillä menee? Työssäkäyvien pienten lasten vanhempien kokemuksia perhe-elämästä ja työstä. Jyväskylän yliopisto. Jyväskylän yliopiston perhetutkimuskeskuksen julkaisuja 15.

Malinen, K., Rönkä, A., Auvinen, M. & Punkka, P. 2010. Miten pienten lasten vanhemmat hoitavat parisuhdettaan? *Psykologi* 45, 2, 116-133.

Malinen, K. & Sevón, E. 2009. Tyyntä ja tuulista. Teoksessa *Perhe-elämän paletti. Vanhempana ja puolisona vaihtelevassa arjessa*. Toim. A. Rönkä, K. Malinen & L. Lämsä. Juva: WS Bookwell Oy. 223-247.

Malinen, K. & Sevón, E. 2009. Parisuhteen hoitaminen: suhteiden arkea vai irtiottoja arjessa? Artikkeliteoksessa *Perhe-elämän paletti. Vanhempana ja puolisona vaihtelevassa arjessa*. Toim. A. Rönkä, K. Malinen & L. Lämsä. Juva: WS Bookwell Oy. 149-176.

Määttä, K. 1995. Kumppanin valinta rakkausskeemaa muokkaavana kokemuksena. 2.osa. Rovaniemi: Lapin yliopisto.

Määttä, K. 2000. Kestävä parisuhde. Juva: WS Bookwell Oy.

Pukkala, T. 2006. Millaiset avioliitot kestävät. Pitkässä parisuhteessa eläneiden käsitykset pysyvän avioliiton avaimista. Akateeminen väitöskirja. Lapin yliopisto, kasvatustieteellinen tiedekunnan julkaisu. Rovaniemi: Lapin yliopisto.

Ranssi-Matikainen, H. 2009. Paremmen avioliiton rakkauspankki. Julkaistu yhteistyössä Helsingin NMKY:n kanssa. Hämeenlinna: Päivä Osakeyhtiö.

Saaranen-Kauppinen & Puusniekka. n.d. Sisällön analyysi. KvaliMOTV. Kvalitatiivisten tutkimusten oppimisympäristö. Viitattu 13.1.2012. www.fsd.uta.fi, menetelmaopetus, kvaliMOTV, sisällysluettelo, 7.3.2 Sisällönanalyysi.

Suomen Vapaakirkon nettisivut. n.d. Perhe- ja avioparityö- parisuhteita rikastuttamassa. Viitattu 6.9.2011. www.svk.fi/työmuodot,perhetyö.

Tilastokeskus 2011. Ensiavioitujan ja ensisynnyttäjän keski-ikä 1982-2009. Viitattu 20.4.2011. www.stat.fi/tilastot, väestö, siviilisäädyn muutokset, 2009, ensisynnyttäjien keski-ikä 1982-2009.

Tilastokeskus 2009. Avioliittojen ja avioerojen määrä kasvoi. Tiedote. Viitattu 22.4.2011. www.epressi.com/tiedote, laki, avioliittojen ja avioerojen määrä kasvoi.

Väestöliitto 2011. Parisuhteen vaiheet rakastumisesta rakkauteen. Viitattu 20.4.2011. www.vaestoliitto.fi/parisuhde, tietoa parisuhteesta, parisuhteen lähtökohtia, parisuhteen vaiheet.

Yerkovich, M. & Yerkovich, K. 2006. How we love. Colorado Springs: WaterBrook Press.

LIITTEET

Liite 1. Ensimmäinen kyselylomake

Yhteystietosi (vain arvontaa varten)

Nimi:

Osoite:

Sähköpostiosoite ja puhelinnumero:

Taustatiedot:

Olen mies _____ olen nainen _____ Ikä _____ vuotta

Avioliitossa _____ vuotta Monesko avioliitto _____

Lasten lukumäärä _____ iät _____

Monesko kerta avioliittoleirillä? _____

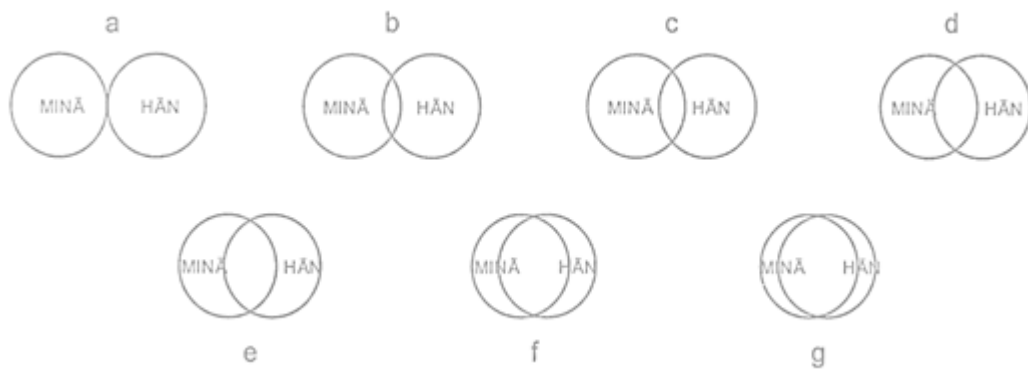
Parisuhde nyt:

Kuinka tyytyväinen olet parisuhteeseesi tällä hetkellä? Ympyröi vastaava numero.

en ollenkaan 1 2 3 4 5 6 7 erittäin

Valitse kuvioista se, joka mielestäsi kuvaa parhaiten parisuhdettasi tällä hetkellä.

Ympyröi valitsemasi kirjain

Perustele valintasi:

Parisuhteen ylläpitäminen

Arvioi kuinka alla olevat väittämät kuvaavat parisuhdetta tällä hetkellä. Vastaa tämän hetkisen tilanteen mukaan, ei sen mukaan kuin asioiden sinun mielestäsi pitäisi olla, tai kuinka ne olivat aikaisemmin. Huomioi, että arkinen ja rutiininomainen osa on parisuhteen arkea. Ympyröi vastauksesi.

<i>Ympyröi jokaiselta riviltä sopivin vaihtoehto</i>	vahvasti eri mieltä					vahvasti samaa mieltä	
1. Tuon ilmi, mitä tarvitsen tai haluan parisuhteelta.	1	2	3	4	5	6	7
2. Osoitan rakkauteni puolisololleni.	1	2	3	4	5	6	7
3. Pyydän anteeksi ollessani väärässä.	1	2	3	4	5	6	7
4. Kerron puolisololleni, miten paljon hän merkitsee minulle.	1	2	3	4	5	6	7
5. Tarjoudun tekemään asioita, jotka eivät ole minun vastuulani.	1	2	3	4	5	6	7
6. Korostan sitoutuneisuuttani häneen.	1	2	3	4	5	6	7
7. Osoitan hänelle, kuinka paljon hän merkitsee minulle.	1	2	3	4	5	6	7
8. Pysin olemaan optimistinen, kun olemme yhdessä.	1	2	3	4	5	6	7
9. Rohkaisen puolisoani jakamaan tunteensa kanssani.	1	2	3	4	5	6	7
10. Yksinkertaisesti kerron puolisololleni kuinka koen parisuhteemme.	1	2	3	4	5	6	7
11. Puhun peloistani.	1	2	3	4	5	6	7
12. Sanon ”Minä rakastan sinua”.	1	2	3	4	5	6	7
13. Haluan keskustella säännöllisesti parisuhteestamme.	1	2	3	4	5	6	7
14. Olen avoin tunteitteni suhteen.	1	2	3	4	5	6	7
15. Haluan viettää aikaa yhteisten ystäviemme kanssa.	1	2	3	4	5	6	7
16. Annan puolisoni ymmärtää, että suhteellamme on tulevaisuus.	1	2	3	4	5	6	7
17. Toimin yhteistyössä ratkaistessani ristiriitoja.	1	2	3	4	5	6	7
18. Suoritan kotityövelvollisuuteni.	1	2	3	4	5	6	7
19. Olen ymmärtäväinen.	1	2	3	4	5	6	7
20. Kerron puolisololleni, miten hänen tulisi mielestäni toimia ongelmiansa suhteen.	1	2	3	4	5	6	7
21. Autan tasapuolisesti tehtävissä, jotka on tehtävä.	1	2	3	4	5	6	7
22. Puhun tulevaisuuden suunnitelmistamme.	1	2	3	4	5	6	7
23. Teen osuuteni töistä, jotka meidän on tehtävä.	1	2	3	4	5	6	7
24. Kuuntelen puolisoani ja yritän olla tuomitsematta.	1	2	3	4	5	6	7
25. Kerron hänelle mielipiteeni hänen elämässään tapahtuvista asioista.	1	2	3	4	5	6	7
26. Toimin iloisesti ja myönteisesti hänen lähettyvillään.	1	2	3	4	5	6	7
27. Puhun tulevaisuuden tapahtumista (esim. lasten saamisesta, vuosipäivistä).	1	2	3	4	5	6	7
28. Olen kärsivällinen ja anteeksiantavainen puolisoani kohtaan.	1	2	3	4	5	6	7
29. En välttele velvollisuuksiani.	1	2	3	4	5	6	7
30. Puhun siitä, miten suhteessamme menee.	1	2	3	4	5	6	7
31. Keskityn ja panostan yhteisiin ystäviimme.	1	2	3	4	5	6	7
32. Jotain muuta, mitä? _____	1	2	3	4	5	6	7

Kiitos ajastasi!

Liite 2. Toinen kyselylomake

Yhteystietosi (vain arvontaa varten)

Nimi:

Osoite:

Sähköpostiosoite ja puhelinnumero:

Taustatiedot:

Olen mies _____ olen nainen _____ Ikä _____ vuotta

Avioliitossa _____ vuotta Monesko avioliitto _____

Lasten lukumäärä _____ iät _____

Monesko kerta avioliittoleirillä? _____

Parisuhde nyt:

Kuinka tyytyväinen olet parisuhteeseesi tällä hetkellä? Ympyröi vastaava numero.

en ollenkaan							erittäin
1	2	3	4	5	6		7

Kuinka parisuhteesi on muuttunut? Ympyröi kuvaavin vaihtoehto.

1) huonontunut	2) pysynyt samana	3) parantunut
----------------	-------------------	---------------

Mitkä asiat ovat mielestäsi vaikuttaneet tähän vastaukseen?

Mitä mieltä olet kurssin hyödyllisyydestä avioliitollesi tällä hetkellä?

Hyödytön							Erittäin
							hyödyllinen
1	2	3	4	5	6		7

Perustele vastauksesi

Parisuhteen ylläpitäminen

Arvioi kuinka alla olevat väittämät kuvaavat parisuhdetta tällä hetkellä. Vastaa tämän hetkisen tilanteen mukaan, ei sen mukaan kuin asioiden sinun mielestäsi pitäisi olla, tai kuinka ne olivat aikaisemmin. Huomioi, että arkinen ja rutiininomainen osa on parisuhteen arkea. Ympyröi vastauksesi.

<i>Ympyröi jokaiselta riviltä sopivin vaihtoehto</i>	vahvasti eri mieltä						vahvasti samaa mieltä	
1. Tuon ilmi, mitä tarvitsen tai haluan parisuhteelta.	1	2	3	4	5	6	7	
2. Osoitan rakkauteni puolisololleni.	1	2	3	4	5	6	7	
3. Pyydän anteeksi ollessani väärässä.	1	2	3	4	5	6	7	
4. Kerron puolisololleni, miten paljon hän merkitsee minulle.	1	2	3	4	5	6	7	
5. Tarjoudun tekemään asioita, jotka eivät ole minun vastuullani.	1	2	3	4	5	6	7	
6. Korostan sitoutuneisuuttani häneen.	1	2	3	4	5	6	7	
7. Osoitan hänelle, kuinka paljon hän merkitsee minulle.	1	2	3	4	5	6	7	
8. Pysin olemaan optimistinen, kun olemme yhdessä.	1	2	3	4	5	6	7	
9. Rohkaisen puolisoani jakamaan tunteensa kanssani.	1	2	3	4	5	6	7	
10. Yksinkertaisesti kerron puolisololleni kuinka koen parisuh- teemme.	1	2	3	4	5	6	7	
11. Puhun peloistani.	1	2	3	4	5	6	7	
12. Sanon "Minä rakastan sinua".	1	2	3	4	5	6	7	
13. Haluan keskustella säännöllisesti parisuhteestamme.	1	2	3	4	5	6	7	
14. Olen avoin tunteitteni suhteen.	1	2	3	4	5	6	7	
15. Haluan viettää aikaa yhteisten ystäviemme kanssa.	1	2	3	4	5	6	7	
16. Annan puolisoni ymmärtää, että suhteellamme on tulevai- suus.	1	2	3	4	5	6	7	
17. Toimin yhteistyössä ratkaistessani ristiriitoja.	1	2	3	4	5	6	7	
18. Suoritan kotityövelvollisuuteni.	1	2	3	4	5	6	7	
19. Olen ymmärtäväinen.	1	2	3	4	5	6	7	
20. Kerron puolisololleni, miten hänen tulisi mielestäni toimia on- gelmiensa suhteen.	1	2	3	4	5	6	7	
21. Autan tasapuolisesti tehtävissä, jotka on tehtävä.	1	2	3	4	5	6	7	
22. Puhun tulevaisuuden suunnitelmistamme.	1	2	3	4	5	6	7	
23. Teen osuuteni töistä, jotka meidän on tehtävä.	1	2	3	4	5	6	7	
24. Kuuntelen puolisoani ja yritän olla tuomitsematta.	1	2	3	4	5	6	7	
25. Kerron hänelle mielipiteeni hänen elämässään tapahtuvista asioista.	1	2	3	4	5	6	7	
26. Toimin iloisesti ja myönteisesti hänen lähettyvillään.	1	2	3	4	5	6	7	
27. Puhun tulevaisuuden tapahtumista (esim. lasten saamises- ta, vuosipäivistä).	1	2	3	4	5	6	7	
28. Olen kärsivällinen ja anteeksiantavainen puolisoani koh- taan.	1	2	3	4	5	6	7	
29. En välttele velvollisuuksiani.	1	2	3	4	5	6	7	
30. Puhun siitä, miten suhteessamme menee.	1	2	3	4	5	6	7	
31. Keskityn ja panostan yhteisiin ystäviimme.	1	2	3	4	5	6	7	
32. Jotain muuta, mitä?	1	2	3	4	5	6	7	

Avoimet kysymykset. Vastaa omin sanoin.

Kuinka kiinnität huomiota parisuhteen hoitamiseen leirin jälkeen?

Löytyikö avioliittoleiriltä parisuhteenne onnen avaimia? Mitä ne ovat sinun parisuhteellesi?

Käsiteltiinkö avioliittoleirillä parisuhteellesi tänään ajankohtaisina olevia aiheita?

Mitä asioita olisit toivonut, että avioliittoleirillä olisi käsitelty?

Kiitos ajastasi!